

Gün-Xəbər

Prezident İlham Əliyev Türkiyə səfirliyində olub, başsağlığı verib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 8-də Türkiyə Respublikasının ölkəmizdəki səfirliyində olub və Türkiyədə baş vermiş zəlzələ nəticəsində çox sayda insanın həlak olması ilə əlaqədar başsağlığı verib.

Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri Cahit Bağcı dövlətimizin başçısını qarşılayıb.

Prezident İlham Əliyev mətəm kitabına ürək sözlərini yazıb.

Sonra dövlət başçısı səfirə söhbət edib.

Bayraqlar endirildi Türkiyə üçün

NATO-nun Brüsseldəki qərargahında dünən Türkiyə ilə həmrəylik nümayişi olaraq təşkilata üzv dövlətlərin bayraqları yarıya endirilib. 193 ölkədən olan diplomatlar BMT Baş Assambleyasının iclasında Türkiyə və Suriyadan olan zəlzələ qurbanlarının xatirəsini bir dəqiqəlik sükutla yad ediblər. Aİ-nin Ali Nümayəndəsi Josep Borrell də Brüsseldə iştirak etdiyi toplantıda izləyiciləri zəlzələ qurbanları üçün bir dəqiqəlik sükuta dəvət edib.

İranlı ekspert: "Sovet İttifaqının yolu ilə gedirik"

"Sovet İttifaqı dağılmamışdan öncə İranın indiki durumuna düşmüşdü və indi biz eyni vəziyyəti görürük".

Bunu tanınmış iranlı iqtisadçı və ekspert Səid Leylaz deyib. "Biz də Sovet İttifaqının getdiyi yolla gedirik. Onlar bir də ayılıb gördülər ki, işıq yoxdur, küçədə taksidə yoxdur. Sovet hökuməti belə yıxıldı. İndi biz də oxşar hadisələri yaşayırıq", -deyə ekspert vurğulayıb.

İranın Seysmologiya Mərkəzinin rəhbəri Fəriborz Nətiqi İlahi isə başqa bir məqama toxunub. O bildirib ki, Tehranda Rixter cədvəli üzrə 7 bal gücündə zəlzələ baş verərsə, bu, dünya tarixində ən dəhşətli zəlzələ olacaq.

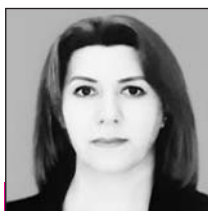
Elm inkişaf mənbəyidir

İstənilən fəlakətin qarşısını elmlə almaq mümkündür

Səh. 3

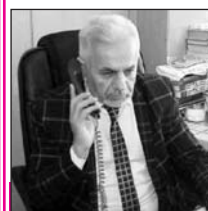
Bizə oxşayıb, bizdən olmayanlar

Sərvət siyahısı baş gicəlləndirir

Səh. 7

Məhbus demokratiya

Söz azadlığı yalnız lallara məxsusdur

Səh. 5

İlham Əliyev: "T.Quliyevin əsərləri mədəniyyət aləmində inqilab edib"

"Şəhərimizin mərkəzində ucaldılan bu abidə Azərbaycan xalqının dahi bəstəkar Tofiq Quliyevin xatirəsinə olan hörmətinin əlamətidir. Həqiqətən Tofiq Quliyevin əsərləri Azərbaycan mədəniyyət aləmində bir inqilab etmişdir".

Bu fikirləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 8-də görkəmli bəstəkar Tofiq Quliyevin abidəsinin açılış mərasimində çıxışında bildirib.

Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, Tofiq Quliyev həm görkəmli bəstəkar, həm Azərbaycanda caz sənətinin banisi də adlandırıla bilər. Eyni zamanda, böyük mədəniyyət xadimi Tofiq Quliyev Azərbaycan xalqının sevgisini qazanmışdır.

"Rusiya ilə fikir ayrılıqlarımız var"

"Bəzi məsələlər, o cümlədən Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) fəaliyyəti və siyasi qiymətləndirmələrlə bağlı Rusiya ilə fikir ayrılıqlarımız var".

Bunu Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan xorvatiyalı həmkarı Qordan Qriç-Radmanla birlikdə keçirdiyi mətbuat konfransında deyib.

O bildirib ki, bunu böhran adlandıran şışirtmə olar: "İrəvanla Moskva arasında münasibətlərdə böhran yoxdur. Ermənistanla Rusiya arasında müttəfiqlik münasibətləri var, həmçinin çoxlu ikitərəfli və çoxtərəfli sazişlər mövcuddur".

A.Mirzoyan, həmçinin bildirib ki, Ermənistan rəsmiləri rusiyalı həmkarları ilə daim təmasdadırlar.

Xatırladaq ki, ötən ilin dekabrın 22-də Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan xarici işlər nazirləri arasında üçtərəfli görüş keçirilməli idi. Amma A.Mirzoyan son anda Moskvaya getməkdən imtina etmişdi.

Qeyd edək ki, Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyan bundan əvvəl ölkəsində KTMT-nin "Sarsılmaz qarداşlıq-2023" təlimlərini keçirməkdən imtina etmişdi.

"Ermənistan Azərbaycandan sülh müqaviləsi üzrə yeni təklif alıb və hazırda onun mətni üzərində işləyir".

Bunu hazırda Almaniyada olan xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan mətbuata açıqlamasında verib. Amma o təklifin mətninə dair detallara varmayıb.

Xatırladaq ki, Ermənistan rəhbərliyi təxminən bir ay bundan əvvəl Azərbaycana sülh müqaviləsinin layihəsi ilə bağlı yeni təkliflərini təqdim etdiyini iddia etmişdi. Ancaq Mir-

ki, Ermənistan tərəfi sülh sazişi üzrə danışıqlar prosesi barədə yenidən manipulyasiyaya yol verir və özünü konstruktiv tərəf kimi təqdim etməklə beynəlxalq ictimaiyyəti çaşdırmaq məqsədi daşıyır.

A.Hacızadə vurğulayıb ki, məhz Ermənistan tərəfi sülh sazişi üzrə danışıqlar prosesinin razılaşdırılmış gedişatını pozaraq ötən ilin dekabrında danışıqlardan imtina edib.

Onun sözlərinə görə, indi isə sülh sazişi üzrə

4.Dövlət sərhədinin delimitasiyası və demarkasiyası, diplomatik münasibətlərin qurulması;

5.Nəqliyyat və kommunikasiyaların açılışı, digər müvafiq kommunikasiyaların qurulması və qarşılıqlı maraqları doğrutan digər sahələrdə əməkdaşlığın qurulması".

Ekspert vurğulayıb ki, rəsmi Bakının göndərdiyi yeni təkliflər də böyük ehtimalla bu 5 baza prinsipinə əsaslanıb.

"Bu təkliflərə kiçik əlavələrin olunması istisna

BAKI İRƏVANA YENİ SÜLH TƏKLİFLƏRİ VERİB?

Mirzoyanın iddialarına XİN-dən cavab verildi

zoyan bu təkliflərin nədən ibarət olduğu barədə suala da cavab verməyib.

Mirzoyan ötən ilin dekabrında Moskvada keçirilən üçtərəfli danışıqlarda Laçın yolundakı aksiyanı bəhanə edərək iştirak etmədiklərini təkrarlayıb: "Buna baxmayaraq biz Azərbaycan tərəfinə sülh müqaviləsi üzrə yeni təkliflərimizi vermişik və deməliyəm ki, bir neçə gün bundan əvvəl Azərbaycandan növbəti cavab və təklif almışıq. Təkrar edirəm ki, bu, fasiləsiz prosesdir və biz mətn üzərində işimizi davam etdirir, bir neçə mərhələdə təkliflər mübadiləsi ilə müzakirələrimizi davam etdiririk".

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyindən verilən məlumat isə Mirzoyanın yenə saxtakarlıq etdiyini ortaya çıxarıb. Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) Mətbuat xidməti idarəsinin rəisi Ayan Hacızadə bildirib ki, A.Mirzoyanın istinad etdiyi təkliflər bir neçə gün deyil, 15 gün bundan əvvəl Azərbaycan tərəfindən təqdim olunub. Lakin o, təkliflərin detallarına toxunmayıb.

XİN rəsmisi qeyd edib

danışıqlara qayıtmaq əvəzinə prosesə süni maneələr yaradırlar: "Azərbaycan Ermənistandan fərqli olaraq sülh sazişinin mətni üzrə danışıqların qısa müddət ərzində keçirilməsinin tərəfdarıdır və buna hər zaman hazırdır".

Politoloq Elxan Şahinoğlu bildirir ki, Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi ötən ilin mart ayında da İrəvana 5 baza prinsipinə əsaslanan təkliflərini göndərmişdi. O həmin təklifləri xatırladıb:

"1.Dövlətlərin bir-birlərinin suverenliyi, ərazi bütövlüyü, beynəlxalq sərhədlərinin toxunulmazlığı və siyasi müstəqilliyini qarşılıqlı şəkildə tanıması;

2.Dövlətlərin bir-birlərinə qarşı ərazi iddialarının olmamasının qarşılıqlı təsdiqi və gələcəkdə belə bir iddianın qaldırılmayacağına dair hüquqi öhdəliyin götürülməsi;

3.Dövlətlərarası münasibətlərdə bir-birlərinin təhlükəsizliyinə hədə törətməkdən, siyasi müstəqillik və ərazi bütövlüyünə qarşı hədə və gücdən istifadə etməkdən, habelə BMT Nizamnaməsinin məqsədlərinə uyğun olmayan digər hallardan çəkinmə;

deyil", - o əlavə edib.

Təhlilçi qeyd edir ki, bu əlavələr 5 baza prinsipinin mahiyyətini dəyişdirməyib: "Ötən il İrəvan bu təkliflərə müsbət cavab vermədi və bununla özünə ziyan etdi. Çünki İrəvan təklifləri qəbul etmədiyini bildirdikdən təxminən 6 ay sonra iki ölkənin təmas xəttində döyüşlər baş verdi və Azərbaycan ordusu strateji yüksəkliklərə nəzarəti bərpa etməklə mövqelərini gücləndirdi."

"Ermənistan hakimiyyətinə yeni bir şans verilir. Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan onsuz da etiraf edib ki, Qarabağ yükünü daşıya bilmir. Paşinyan Bakının yeni təkliflərini qəbul edərsə, bölgə sülhə yaxınlaşar və real əməkdaşlıq başlayar. Paşinyanın Bakının təkliflərini qəbul etməyə heç nə mane olmur. Ermənistan müxalifəti zəifdir, lidersizdir. Buna baxmayaraq, Nikol Paşinyanın ötən dəfə olduğu kimi rəsmi Bakının təkliflərinə özünün məntiqsiz təkliflərini əlavə etməsi ehtimalı yüksəkdir. Belə olan halda yenə nəticə əldə olunmayacaq" - deyərək, ekspert bildirib.

Rasim Əliyev

Bayden: ABŞ qələbəyə qədər Ukraynanı dəstəkləyəcək

Lazım olduğu qədər Ukraynanı dəstəkləməyə davam edəcəyik. ABŞ prezidenti Co Bayden bu bəyanatla Konqresin hər iki palatasında çıxış edib.

O vurğulayıb ki, Ukraynanı dəstəkləməkdə həmrəylik: "Və nə qədər lazımdırsa, sizinlə olacağıq. Birləşmiş Ştatlar ən yaxşı etdiyi işi gördü - NATO-nu birləşdirdi, Ukraynaya qlobal yardım koalisiyasına rəhbərlik etdi və haqqı dəstəkləməkdə davam edir.

Rusiyanın Ukraynadakı müharibəsi və koronavirus qlobal inflyasiyaya səbəb olub. Inflyasiya pandemiya və Putinin müharibəsi enerji və ərzaq təchizatını pozduğu üçün global problemdir".

ABŞ prezidenti əmindir ki, Putinin Ukraynaya müdaxiləsi Amerikanın özü üçün vacib suallara cavab verməli olduğu bir sınaqdır: "Biz əsas fundamental prinsiplərimizə sadıq qalacağıq mı? Terrorla mübarizə aparacağıq mı? Demokratiyanı müdafiə edəcəyik mi? Bu çox vacibdir və bunun üçün təhlükəsizliyinizi təhdid edən təcavüzkarın hərəkətlərini dayandıraraq sülhü qorumaq lazımdır".

Təbrik

Əziz balamız Murad, ad günün mübarək!

Doğum günün bizə misilsiz sevinc bəxş edən hər günün bizim hamımıza verdiyi xoşbəxtlik qədər sənə xoş günlər gətirsin!

Hörmətlə babaların Fərman, İldırım, nənən İlhamə müəllimə, atan Məhəmməd, anan Nigar, bacın Almara, dayın Rəşad, bibilərin Sevinc, Pərvanə, Gülşən, Gültəkin, xalan Aygül müəllimə də bu təbriklərə qoşulur.

Mövlana Cəlaləddin Rumi deyib: "Qərba getdim, - "İslam" gördüm, müsəlman görmədim, Şərqa getdim, - "müsəlman" gördüm, İslam görmədim". Bəli, 800 il bundan əvvəl yaşayan Rumi dinin güclü, elmin zəif inkişaf etdiyi dövrdə deyib bu kəlamı. Bu kəlam bu gün də öz dəyərini saxlayır, çünki həqiqəti, reallığı əks etdirir!

Dinin insanlara təbliğ etdiyi əsas ideya elmdir. Belə bir populyar ifadə də var "Lazım gəlsə, elm arxasınca Çinə qədər getmək lazımdır". Sonuncu Müqəddəs Kitab olan "Qurani-Kərimin" tərcüməsində xüsusi qeyd edilib ki, bu Kitabı başa düşmək, anlamaq üçün 20 əsas və 60 əlavə elmdən anlayış lazımdır.

Bir çoxlarından dinə münasibət soruşsaq, dərhal cavab verəcək ki, Müqəddəs "Qurani-Kərim" evdədir! Əksəriyyətimiz isə "Qurani-Kərim"i stolun üzərinə qoymuruq, oxumaq, öyrənmək nəsihətinə əməl etmirik. Kitabı evdə əl çatmayan yerdə saxlayırıq. Əksər halda səhv edi-

AAK isə hər ay neçə-neçə "alim istehsal" edir.

Guya müsəlmanlıq, Dini qurumların bildirdiyinə əsasən, əhalinin yalnız 15 faizi dini ayinləri icra edir! Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi dinimizin hikmətlərini insanlara çatdırmağı çoxdan unudub, NƏZİR qutularının sayı isə hər gün artır, xalq maariflənmir, xurafat dərinləşir, insanlar ALLAHın haram buyurduğu əməllərlə daha çox məşğul olur və bununla kifayətlənmir, dindarlar görməli olduqları iş-

zəlzələlərdə onminlərlə insan qurban vermiş və indi də davam edən qardaş, doğma Türkiyədə, eləcə də Türkmənistan, Azərbaycanda və cümlə Türk-İslam aləmində yapon xalqının əldə etdiyi elmi və praktiki təcrübəni öyrəni niyə tətbiq etmirik, bəlkə bacarmırıq, bəlkə istəmirik?! Hesab edirəm ki, bu da savadsızlığın və biganəliyin acı məhsuludur.

Çünki, başımız dünyada heç kəsin özü ilə o biri dünyaya aparması mümkün ol-

müstəqilliyin barını, bəhrəsini dada bilmir. Çünki düşmən millətimizin normal yaşamaq imkanını bu və ya digər formada əlindən alıb.

Millətimizin düşdüyü hala baxın, 30 ildir dünyada sayı vur-tut 10 milyona yaxın olan və dünya ölkələrinə səpələnmiş ermənilər Ermənistanı yaşayan 2,5 milyon ermənin hesabına 10 milyonluq Azərbaycana qarşı müharibə aparır. Hətta Qarabağda yaşayan 20-30 min nəfər erməniyə müstəqillik tələb edir. Amma Azərbaycan türkləri dünyada 50-60 milyondan çox olsa da, İranda molla rejiminin istismarı, diskriminasiyası altında yaşayan 40 milyon insanın dilini, mədəniyyətinin, azadlığını təmin etməyə gücü çatmır, niyə?!

Çünki xristianların əli ilə eybəcər formada fəaliyyət göstərən dini təriqətlər Azərbaycan türklərinin milli birliyinin yaranmasına imkan vermir. On milyonluq Azərbaycan müstəqillik qazansa da, hələ dünyada yaşayan Azərbaycanlıları birləşdir-

Türk xalqı çox böyük faciə yaşadı

Çox güman ki, baş verənlərdən çox ciddi dərslər çıxararaq daha güclü bir topluma çevrilməyi bacaraqlar.

Ən azından son 100 ildə çox-çox xalqların qibtə edəcəyi davranışları, cəhələtin xarabalıqları üzərində qurduqları cümhuriyyət bunu deməyə əsas verir.

Amma bu baş verənlər demokratik dəyərlərə tüpürən, öz azadlığının dəyərini bilməyən bütün toplumların dərslər çıxarmalı olduqları fəlakətdir.

Baş verənlər neyi göstərdi?

Birincisi, bilimin cəhələt üzərində qələbə çalmasının qaçılmaz olduğunu. Son 5 ildə Türkiyənin ən mötəbər elm adamlarının elmi araşdırmalara əsaslanan öngörülərini təkrar-təkrar izləyin, dediyimin nə dərəcədə doğru olduğunu görəcəksiniz. Naci Görür və Cəlal Şəngör kimi alimlərin çıxışlarını yəqin ki, çoxlarınız izlədiniz. Cəhələtin bilim üzərində hökmran güc qazandığı toplumlar bədbəxtliyi öz əllərlə qazanıblar.

İkincisi, bütün şərtlərdə demokratik, çoxsəslili, azad media və sivil toplumun səsinin eşidildiyi siyasi sistemin alternativini yoxdur. Əks halda yıxılan binaların altında günlərlə səsiniz eşidilməz olacaq. Əmin olun ki, Türkiyədə fəlakətin, ümitsiz adamların səsinin bu qədər ucadan eşidilməsinin səbəbi hələ də qoruya bildikləri çoxsəsliliyin, çoxpartiyalılığın, azad media və sivil toplumun varlığının nəticəsidir.

Üçüncüsü, idarəetmə maksimum şəffaf, hesabatlı, iştirakçı olmalıdır.

Dördüncüsü, güclü iqtisadiyyata sahib olmalısın. Zəif və güclü adamların xəstəliklərə immuniteti nə dərəcədə fərqlidirsə, kasıb və zəngin ölkənin təbii fəlakətlərə dözmə gücü, nəticələrini aradan qaldırma potensialı da tamamilə fərqlidir.

Türk xalqının başı sağ olsun. Bu faciədən aldıkları yaraları da sararaq və güclənərək çıxacaqlarına şübhəm yoxdur.

Rövşən Ağayev

Elm inkişaf mənbəyidir

İstənilən fəlakətin qarşısını elmlə almaq mümkündür

rik, Quran ayələrin yalnız ölümlərə aid olduğunu düşünürük, halbuki, bütün kitablar dirilər üçündür. Təəssüf ki, Kitabdakı ayə və surələrdə əks olunmuş ilahi əməlləri yerinə yetirməyi çox vaxt unuduruq...

Şəhidlərimizə, ayın 6-da Türkiyədə və İslam coğrafiyasında zəlzələ səbəbindən dünyasını dəyişən insanlara ALLAH rəhmət eləsin, ruhları şad, məkanları cənnət olsun inşa ALLAH! Amin!

Amma gəlin, bir həqiqəti acı da olsa, etiraf edək! Özü-nü müsəlman hesab edən bizlərin çatışmayan, qüsurlu və nöqsanlarımız çoxdur! Düzdü, heç kimin "öz ayrına turş" demədiyi, eqoizmin genişləndiyi fani dünyada qüsurlu və nöqsandan söz açmaq çoxlarının xoşuna gəlmir, amma öz eybini görmək və onu islah etməyə cəhd də imandan sayılır.

Milli qüsurlarımızın ən pisi ELMƏ biganəlikdir, savadsızlıqdır, elmi nailiyyətlər əldə edə bilməməkdir və dünya elminin nailiyyətlərini belə, mənimsəmək və tətbiq etməyə can atmamaqdır. Alimlərimizin sayı ilə iş keyfiyyəti arasında dərin uçurum var. Ölkəmizdə 15 mindən çox alim var, amma müstəqillik dövründə heç normal bir elmi kəşfə və ya ixtiraya da rast gəlmək mümkün deyil. AMEA-da elmi işlə dərin məşğul olan alim tapmaq mümkün deyil,

ləri ALLAHın üzərinə atmağa cəhd edir!

ALLAHA ibadət etmək, "Qurani-Kərim"i oxumaq və həyata tətbiq etmək olduqca vacib əməldir. Amma bu vacib ibadətə əməl etmək unudulub, hətta Bakıda AZAN oxunmasını belə, istəmirik, sevmirik!

ALLAHın Müqəddəs Kitablarında insana tövsiyyə etdiyi ən böyük nemət BEŞİKDƏN QƏBİRƏ QƏDƏR OXUMAQDIR! Amma din alimlərimiz ilahi elmlə məşğul olmaq əvəzinə, saxta işlərlə məşğul olmağı üstün tutur, daha çox cəhələtə üz tutur, OĞURLUĞA, HARAMA, DÜNYA MALINA, NƏF-SİMİZƏ QUL OLMAQDA TAYİMİZ, BƏRABƏRİMİZ YOXDUR! Baxın, bəlkə də, başımıza hər gün açılan bütün bəlalardan kökündə duran da budur!?

Diqqət edin, vaxtı ilə dünyada zəlzələ və sunamidən ən çox ziyan çəkən, insan tələfatı ilə üzleşən YAPON xalqı idi. Amma son illər baş verən zəlzələ və sunamilər zamanı Yaponiyada insan itkisinin sayının azalmasına baxın, məlumatlarla tanış olun və müqaisə edin, böyük inkişaf görəcəksiniz. Yaponların zəlzələyə qarşı apardığı mübarizə tədbirləri, elmi yeniliklər tez-tez baş verən zəlzələ nəticəsində insan faciəsinin azalması dinamikasıyla ilə tanış oluruq. Gəlin,

mayan DÜNYA MALININ əsirinə çevrilmişik, nəfs düşkünlərini çoxdan ötmü-şük!..

İnsan kimi bütün dünyasını dəyişənlərimizi torpağa tapşıracağımız zaman onlara 5 metr kəfən qismət olduğunu görə-görə, sanki dedə-babamızın apara bilmədiyi sərvət və var-dövlət bütün heyatımızı zəbt edir və Allahın bağışlanmaq üçün bəxş etdiyi həyatı zay edirik!

Təəssüf ki, cahillikdə və cəhələtdə məhv olduğumuzu dərk edə bilmirik, şeytani hisslərin təsiri altında Allahın verdiyi ömrü boşuna xərcləyirik! Əcdadımız Adəm və Həvvanı cənnətdən çıxarmaq və şeytana aldandıqları üçün 6 gün ərzində ALLAHın yaratdığı fani dünyada - cəza evində müvəqqəti yaşamağın fəlsəfəsini düz dərk etmirik. Əsrlər, qərinələr ötür, dəyişir, amma insanlar dünyasını dəyişsə də, dünyaya gələn yeni nəsillər, doğulan körpələr özündən əvvəlki nəsildən miras qalmış cahil həyat tərzi dəyişə bilmir, öz əcdadının yanlış həyatını yaşamağa məcbur olur...

Türk-İslam coğrafiyasına nəzər salanda Azərbaycan insanının yaşadığı ağır həyat tərzi diqqət cəlb edir. Dini, dili, mədəniyyəti və digər adət-ənənələri son 2 əsrdə daim rusların təzyiqlə deformasiyaya uğramış Azərbaycan türk milləti hazırda müstəqil dövlətə malik olsa da, hələ

məyə gücü yetmir. Düşmənlərin ölkəmizdə qurduğu örgütlər dövlətimizin güclənməsinə imkan vermir. Hazırda ölkəmizi dörd tərəfdən əhatə edən dövlətlər heç biri ölkəmizə dost deyil. Məqam düşən kimi düşməncilik nümayiş etdirirlər.

İranda səfirliyimizə edilən silahlı basqın qatı düşmənciliyin bariz nümayişidir və bu terror hadisəsi bizə edilən növbəti xəbərdarlıqdır. Düşmənimiz çoxdur, gəlin, müstəqil dövlətimizi qorumaq və gücləndirmək üçün bütün sahələrdə birlik nümayiş etdirək. Milli birliyin qələbənin təminatçısı olduğu çoxdan təsdiq olunub...

Tapdıq ABBAS

Baş redaktor,

"Əməkdar mədəniyyət işçisi",

Pedaqoji fəlsəfə doktoru,

Qarabağ müharibə veteranı

t.abbas1952@list.ru

Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyinə edilən xain hücum Bakı-Tehran münasibətlərində qırılma nöqtəsi ola bilər. 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra molla rejimi bütün platformalarda anti-Azərbaycan mövqeyi ortaya qoyur, Ermənistanla daha çox yaxınlaşır, onu ürəkləndirir, öz ölkəsi daxilində Azərbaycana qarşı radikal informasiya siyasəti həyata keçirir.

Azərbaycan səfirliyinə edilən hücum İranın Azərbaycana qarşı son illərdə apardığı siyasətin mahiyyətinə uyğundur. Azərbaycan səfirliyinə hücumla İranın nəyə nail olmağa çalışdığı, məqsəd və məramının nədən ibarət olduğu sualı isə açıq olaraq qalır.

"AzPolitika.info" bu mövzunu professor Qulu Məhərrəmli ilə nüzakirə edib.

- Qulu müəllim, İranın anti-Azərbaycan siyasəti mahiyyət etibarilə Tehrandakı səfirliyimizə hücumun təsadüfi olmadığı qənaətini yaradır. Siz Azərbaycanın rəsmən terror aktı adlandırdığı bu hücumu necə qiymətləndirirsiniz?

- Beynəlxalq konvensiyaya görə hər bir ölkə öz ərazisində fəaliyyət göstərən səfirliklərin mühafizəsinə və təhlükəsizliyinə görə cavabdehdir. Bu, Cenevrə Konvensiyasına əsasən götürülən öhdəlikdir. Üstəlik, səfirlik onun məxsus olduğu dövlətin ərazisidir, orada çalışan diplomatlar isə toxunulmazdır.

İndiki halda Azərbaycan səfirliyinə qarşı edilən hücum silahlı basqın və terrorudur. Baxmayaraq ki, rəsmi Tehran bunu müxtəlif səbəblərlə izah etməyə, eləcə də məişət zəminində baş verən olay kimi təqdim etməyə çalışır, bütün bunlar inandırıcı deyil. Əslində, ortaya salınan adamın hansısa məişət zəminində problemi olmuş olsa belə, onun üzərində xüsusi iş aparılır, terror təşkilatları həmin şəxsin üzərində işləyir və s. Ona görə, burada heç bir bəhanə keçərlidir deyil, bu, birmənalı şəkildə İranda daxili ziddiyyətlərin, regionda gedən proseslərin, Azərbaycanın artmaqda olan rolunun Tehran tərəfindən qıcıq və isterika ilə qarşılmasının nəticəsidir. Biz bunu birmənalı terror aktı kimi qiymətləndiririk, hesab edirik ki, İran buna görə Azərbaycandan yalnız üzr istəməli deyil, eyni zamanda bu hadisənin səbəbkarları və iştirakçıları qısa müddətdə araşdırıb üzə çıxarmalıdır.

- İran tərəfinin terror hücumundan dərhal sonrakı qiymətləndirməsi – hadisəni məişətə bağlamaq cəhdi obyektiv araşdırma ehtimalı-

nı aradan qaldırmadı mı?...

- Ortaya qoyulan videolar onu deməyə əsas verir ki, bu terror hücumu əvvəlcədən planlaşdırılan, müəyyən şəbəkə tərəfindən hazırlanan, detalları işlənən ssenarinin tərkib hissəsidir. Ona görə də, terrorçu çox rahat şəkildə İran polis postunu keçib. Səfirliyin önündə həm avtomobil qəzası yaradıb, həm də səfirliyə soxulub. İran polisi də bu olayı sakit şəkildə izləyib. Bunlar onu deməyə əsas yaradır ki, səfirliyə hücum öncədən hazırlanıb, hər bir detal nəzərə alınıb. İran çox gözəl bilir ki, beynəlxalq səviyyədə bu addımın mahiyyəti nədir. İran bu olayı öz mediası vasitəsilə terror aktı deyil, sadəcə məişət hadisəsi, hansısa fərdin özəl problemi kimi çatdırmağa çalışır. Bunlar da inandırıcı deyil. Terroru törədən cinayətkarın dərhal televiziya kanalına çıxarılması hadisənin mahiyyətinin ötr-basdır edilməsi

dir. Avropada da bunu müsbət qiymətləndirirlər. Bu isə həm İranın, həm də Rusiyanın maraqlarına toxunur.

İkincisi, Azərbaycan Zəngəzur dəhlizinin açılmasına cəhd edir. Eləcə də ümumilikdə Azərbaycanın Türkiyə ilə maraqları bir-birini tamamlayır. Regionda Rusiyanın maraqları və təsiri təbii şəkildə sıxışdırılır. Bu da qıcıq yaratmaya bilməz.

Üçüncüsü, səfirliyimizə qarşı hücum İranın öz daxilində gedən proseslərlə bağlı ola bilər. Çünki İranda müxtəlif qüvvələr, hərbi cərəyanlar var. Onların qarşılıqlı münasibətlərinin nəticəsi kimi də bu olay ortaya çıxa bilər.

Nəhayət, bununla Azərbaycanı qorxutmaq, onu şantaj etmək, apardığı siyasətdən çəkəndirmək, xüsusilə Avropa ilə əlaqələrini məhdudlaşdırmaq, Türkiyə ilə genişlənən münasibətlərin qarşısını almaq niyyəti də ola bilər. Bun-

da İrana bağlı geniş şəbəkə fəaliyyət göstərir. Belə hadisələr zamanı da həmin şəbəkə fəallaşır. Çoxlarından fərqli olaraq mən buna təəccüb etməmirəm. Çünki bu sistem işləyir.

- Siz informasiya savaşından bəhs edirsiniz?

- Bəli, bu, birmənalı şəkildə

"HÜCUM ÖNCƏDƏN HAZIRLANIB, HƏR BİR DETAL NƏZƏRƏ ALINIB..."

"İran çoxdandır Azərbaycana qarşı müharibə aparır"

nə hesablanmışdı. Bizdə də bezi sosial şəbəkə iştirakçıları bunu bəh-bəhlə şişirtməyə çalışır, hadisəni məişət olayı kimi təqdim etməyə cəhdlər edirlər. Bir daha vurğulayım ki, bu, terror aktıdır və öncədən planlaşdırılıb. Heç bir terrorçunu çox asanlıqla televiziya ekranına çıxarmırlar. Bu, göstərir ki, İranın indiki rejimi baş verən hadisənin mahiyyətini dəyişməyə, yanlış məlumat verməyə və olayları qabaqlamağa çalışır. Qətiyyətlə deyil, İran hakimiyyəti törədilən cinayəti açmalı və Azərbaycan qarşısında izahat verməlidir.

- Sizcə, bu hadisəni törətməkdə məqsəd və niyyət nədir?

- Əvvəla, bunun siyasi aspekti var. Bilirsiniz ki, regionda gedən proseslər nəticəsində Azərbaycan Cənubi Qafqazda əsas oyunçulardan biri kimi çıxış edir. Azərbaycan müstəqil siyasət yeridir, İran, Rusiya və Türkiyə ilə qarşılıqlı münasibətləri qoruyub saxlamağa, eləcə də inkişaf etdirməyə çalışır. Nəticədə, Azərbaycanın davranışları İranı qıcıqlandırır. Azərbaycan hazırda Avropaya qaz verən ölkələrdən biridir. Düzdür, bu qazın miqdarı böyük deyil, amma Azərbaycan alternativ mənbə kimi özünü göstərə bi-

lar ciddi məsələlərdir. Hesab edirəm ki, bu da motivlərdən biridir.

- Tehrandakı səfirliyimizə edilən hücumdan sonra Azərbaycan tərəfinin davranışları hadisəyə nə dərəcədə adekvat oldu?

- Hesab edirəm ki, Azərbaycan son vaxtlarda İranla bəlli səviyyəyə qədər həqiqətən dialoq dili ilə danışırdı. Baxın, baş verən hadisələrin mahiyyətindən asılı olmayaraq, Azərbaycan bütün ölkələrlə qarşılıqlı anlaşma əldə etdiyi kimi, İranla da bu formada dialoq qurmağa üstünlük verirdi. Azərbaycan Prezidenti səfirliyimizə qarşı hücumu birmənalı olaraq, terror adlandırdı. Bəlkə də Azərbaycan tərəfinin bu hadisədən sonrakı mövqeyi terroru planlaşdırırlar üçün gözənilməz oldu. Onlar bəlkə də düşündülər ki, buna qarşılıq olaraq İranın Bakıdakı səfirliyinə hücum edilə, məsələlər böyüyə, qarşılıqlı şəkildə qətlər ola bilər. Bununla da Azərbaycanı silahlı təxribata çəkmək mümkün olardı. Hesab edirəm ki, Azərbaycan diplomatik mexanizmləri güclü şəkildə işə sala bildi, həm dünya ictimaiyyətinə, həm də yerli ictimaiyyətə lazımı qədər məlumatlar verildi. Eləcə də diplomatik baxımdan

Baş nazir Netanyahu da ölkəsinin vətəndaşlarına müraciətində bildirdi ki, heç bir halda fərdi qaydada cəzalandırma, emosional addımlar atmağa ehtiyac yoxdur, dövlət özü bununla məşğul olacaq. Göründüyü kimi, dediklərini də edirlər. O baxımdan hesab edirəm ki, Tehrandakı səfirliyimizə hücum Azərbaycanda qəzəb dalğası yaradır. Lakin bu dalğa ayrı-ayrı adamların fəaliyyəti ilə deyil, dövlətin özünün tədbirləri ilə müşayiət olunmalıdır. Bunu da görürük.

- Adətən İranda bağlı bir olay baş verəndə sosial şəbəkələrin Azərbaycan seqmentində iranpərəstlərin meydana çıxması və Azərbaycanı "günahkar" çıxarması kimi hallar müşahidə olunur...

- Təəssüflər olsun ki, sosial şəbəkədə İrana meyilli seqment kifayət qədər aktivdir və güclüdür. Özü də bu, uzun müddətdir ortaya çıxıb və müxtəlif qruplar, şəxslər vasitəsilə həyata keçirilir. Mən onların çıxışlarına baxıram. İran mövqeyindən çıxışlar, Azərbaycanı qınamaq cəhdləri var. Yəni, İran Azərbaycan daxilində işləyir. Əslində, İran çoxdandır Azərbaycana qarşı müharibə aparır. Onun mədəniyyətinə, tarixinə, ictimai fikrinə, iqtisadi sistemə qarşı mübarizə aparır. Azərbaycan-

də informasiya savaşındadır. İnformasiya müharibəsinin xüsusi əlamətləri olmur ki... Bir hadisə baş verir, İran həm ondan əvvəl, həm də sonra informasiya qidalanması, psixoloji müharibə həyata keçirir. Bunun da ən yaxşı teatru sosial şəbəkələrdir. İran bundan təcrübəli şəkildə istifadə edə bilir.

- Bunun qarşısını necə almaq olar?

- Bunun qarşısını almağın müxtəlif yolları var. Hesab edirəm ki, bu, birbaşa Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin işidir. Onlar hansı metodlardan istifadə etdiklərini özləri müəyyən edə bilərlər. Eyni zamanda, informasiya qidalanmasını həyata keçirənlərin çoxu saxta profillər vasitəsilə işləyirlər. Onları ortaya çıxarmaq, müəyyən etmək zaman alır, xüsusən yanaşma tələb edir. Hər halda, biz bu təhlükələri görürük. Ayrı-ayrı üzde olan adamlardan tutmuş aşağı səviyyəyə qədər belə kritik məqamlarda dövlət maraqlarına deyil, İranın maraq və ideologiyasına xidmət edən dəstələr, şəbəkələr var. Hesab edirəm ki, onlar dövlətin təhlükəsizlik xidməti tərəfindən zərərsizləşdirilməlidir.

Rasim ƏLİYEV

*Bircə soyulmamış dərimiz qalıb,
Soyun dərimizi, soyun yaşayaq.
Beş günlük ömürdür, qoyun yaşayaq,
Qurd ola bilmədik, qoyun yaşayaq.*
(Məmməd Araz)

Müasir Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli şəxsiyyətlərindən biri olan Məmməd Araz bu şeiri nə vaxt yazıb, bilmirəm. Bunun elə bir fərqi də yoxdur. Sadəcə zamanla səsleşdiyi üçün diqqətinizə çatdırdım.

Gəlin bir məsələyə diqqət edək. Belə bir deyim var, "yazsam öldürərlər, yazmasam ölləm". Görəsən, bu deyim mənəsi nədir? Yazar üçün elə bir fərqi yoxdur, çünki yazsa da öləcək, yazmasa da. Burada yazarın yaşaması üçün yeganə yol haqqı danmaq, ədalətdən üz çevirmək və azadlıqdan imtina etməkdir. Şair demişken: "Qurd ola bilmədik, qoyun yaşayaq". Yəni qurd ola bilmədik, buna imkan vermədik, heç olmasa qoyun qoyun kimi başımızı aşağı salıb, lal-dinməz yaşayaq. Belə yaşadığın təqdirdə hətta mükafatlanmaq şansın da ola bilər. Müasir dövrümüzün reallığı budur zətin, mükafat naminə susmaq.

Amma susmayan haqq, ədalət və azadlıq uğrunda ölməyə belə hazır olanlar da yox deyillər bu cahanda. Onlara isə layiq olduğu mükafatı kimlərsə deyil, zaman verir.

30 ildən artıqdır ki, müstəqil dövlətin vətəndaşlarıyıq. Amma hansısa səbəblərdən bu müstəqilliyi istədiyimiz kimi yaşaya bilmirik. Yəni Rus-sovet-proletariat diktaturasından qurtulsaq da, tam azad və müstəqil ola bilmirik. Azadlığımızı və müstəqilliyimizi vəzifəsi "xalqa xidmət" olan məmurlarımız əlimizdən alıb. Müstəqilliyin ilk on ilində demokratiya, söz və mətbuat azadlığı, insan haqq və hüquqlarının tanınması ideyaları ilə başlayan bu mücadilə, zamanla məmur diktaturasına çevrildi.

Bu gün hökumətin özünün yetişdirdiyi məmurlara qarşı mübarizə aparmaq zorunda qalması da, bunun bariz nümunəsidir. Görünən odur ki, hökumət bu məmur çetəsinə qarşı mübarizədə çox zəifdir. Çünki məmurlara verdiyi hududsuz səlahiyyətləri ilə xalqdan çox uzaq düşüb, uçurum isə gündən-günə dərinləşir. Belə davam edəcəksə, ölkədə sosial-siyasi gərginliyin artacağını görməmək mümkün deyil. Hökumət isə bunu görməzdən gəlir, çünki məmurların girovuna çevrilib.

Müstəqilliyin ilk illərində çox güvəndiyimiz demokratiya isə boş söz yığınınından

başqa bir şey deyilmiş. Hazırda müasir demokratiyanın vəziyyəti Gürcüstanın eks-prezidenti Mixail Saakaşvilinin durumu ilə eynidir. Dünya ictimaiyyətinin və Qərbin M.Saakaşviliyə münasibəti necədirsə, demokratiya, azadlıq və müstəqillik kimi ideyalara da münasibətləri bundan oyana keçmir. Əslində, demokratiya pərdəsi ilə maskalanan Qərb dövlətlərinin bir çoxuna demokratiya lazım deyil. Onları heç Azərbaycan, Rusiya, Ermənistan, İran, Türkiyə, hətta Afrika, yaxud Asiya ölkələrində demokratiyanın vəziyyəti də maraqlandırmır. Onlara lazım olan bu qarışıqlıqdan (bulanıq suda balıq tutmaq) istifadə edib, bu ölkələrdə öz maraqlarını gerçəkləş-

dövlətlər belə, medianın aşırı müstəqilliyini həzm edə bilmir. Çünki cəmiyyətin güzgüsü olan mediada öz real sifətlərini görmək onları əndişələndirir.

Bu baxımdan Azərbaycan

gecpartlayan minalara oxşayır, səs-səmiri hiss olunmur, partlayanda isə çox böyük faciələr yaradır.

Sovet rejimində media yalnız dövlətə məxsus idi və dövlətin təlimatlarından kənara

nalı, "Mozalan" satirik kino-jurnali məmurların qəniminə çevrilmişdi.

Aydın Cəniyevin və Əvəz Zeynallının hansı səbəbdən həbs edilmələri barədə verilən rəsmi məlumatlar heç də inandırıcı görünmür. Təpədən dırnağa qədər rüşvət çamurunda çapalayan bu məmləkətdə, belə çıxır ki, ancaq jurnalistlər rüşvət ala bilməz. Mən bununla jurnalistin rüşvət almasına haqq qazandıрмаq istəmirəm. Ancaq fakt-faktdır.

Milyonlarla dövlət sərvətini talayan, dünyanın çeşidli ölkələrində malı, mülkü olan və bu sərvətin mənbəyi belə məlum olmayan məmur şikayət edir ki, filan jurnalist məndən rüşvət tələb edir. Jurnalistin həmin məmurun qanunsuz

Məhbus demokratiya

Söz azadlığı yalnız lallara məxsusdur

dirməkdir.

Amerika və bir sıra Avropa dövlətləri demokratiya pərdəsi arxasında, guya dünyada demokratiyanın oturuşması

da istisna deyil. Son zamanlar Əvəz Zeynallının, Aydın Cəniyevin (Aydın Can) və başqa qələm əhlinin həbsi də müəyyən mənada onu de-

çixa bilməzdi. Bununla belə, bugünkü Azərbaycan mediasından daha demokratik və daha güclü idi. Bir məmurun həddi nə idi ki, mediaya göz

eməlləri və fəaliyyəti barədə yazdıqları qalır bir kənarda, bunu heç kim araşdırmır, jurnalist həbs olunur. Mənə belə gəlir ki burada məqsəd təkəcə jurnalisti həbs etmək deyil, əsas məqsəd jurnalistlərin məmur qarşısında acizliyini ortaya qoymaqdır. Yəni sus, lal ol, danışma. Görünür Azərbaycana lal, kar və kor jurnalistlər lazımdır. Yaxud da, MİA-nın reystrindən keçin və MİA-nın təlimatlarına əsasən fəaliyyət göstərin.

Mən bəlkə də qocalmışam, yaddaşım zəifləyib ancaq onu bilərəm ki, dünyanın heç bir yerində dövlət medianın inkişafına pul xərcləmir, bunun üçün xüsusi dövlət qurumları yaratmır. Çünki bütün normal inkişaf etmiş dövlətlərdə media 4-cü hakimiyyət kimi qəbul olunur və onun yazdıqları və dedikləri ilə hökumətin digər qolları da razılaşmalı olur. Bizdə isə hökumət bütün mediaya nəzərət üçün bütçədən vəsait ayırır və həmin vəsaiti xərcləmək üçün qurumlar yaradır.

Əlqərəz, bu gün demokratiya məhbəs həyatı yaşayır, söz azadlığı isə lallara məxsusdur.

Yusif Seyid

Prezidentin sözcüsü və Amaşov təhdid edildi

İrana sığınan, bu ölkənin kəşfiyyatı tərəfindən dəstəklənən və tərkibində azərbaycanlıların fəaliyyət göstərdiyi "Hüseyniyyun" qrupu (İslami Müqavimət Hərəkatı) Azərbaycan Prezidentinin mətbuat katibi Azər Qasımov və jurnalist Əflatun Amaşovu təhdid edib.

Musavat.com yenipress.az-a istinadən xəbər verir ki, bu barədə adı çəkilən qurumun Telegram kanalında paylaşım edilib.

Paylaşımında adı çəkilən jurnalistləri Əli Xameneini təhqir etməkdə ittiham edən radikal dini qruplaşma onların cəzalandırılacağı barədə xəbərdarlıq edib.

"Xalq qəzeti"ndə dərc olunan yazıdan hiddətlənən qrup Azərbaycan hökumətindən buna görə üzr istəməsini və hər iki jurnalisti cəzalandırmasını tələb edib.

"Aydındır ki, Bakının dövlət və məhkəmə orqanlarının diqqətsizliyi halında onların təqlidçiləri günahkarları cəzalandırmaq hüququnu özündə saxlayır", - deyərək, azərbaycanlı media nümayəndələri təhdid ediləblər.

üçün çalışdığı görüntüsü yaratmaqla, bunun onlara hansı dividəntlər gətirəcəyi daha çox düşündürür. Bunun üçün də demokratik və azad medianı susdurmaq, yaxud da onlara sərf edən məcraya yönəltmək üçün ciddi işlər görürlər.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, hətta ən demokratik

məyə əsas verir ki, cəmiyyətdəki pisliliklərin üzə çıxması, bu məmləkətdə heç kimə lazım deyil. Amma bu cənablar yadlarından çıxarırlar ki, söz azadlığının və müstəqil medianın olmadığı cəmiyyətlərdə heç zaman demokratik inkişaf ola bilməz. Demokratiyanın mövcud olmadığı cəmiyyətlər

ağartsın. Hər şansı bir məmur haqqında yazılan faktlar təsdiqini tapsaydı, məmurun karyerası bitərdi. İndiki məmurlarımız barədə medianın yazmadığı qalmır, məmura "gözün üstə qaşın var" deyən olmur, jurnalisti həbs edirlər ki, başqalarına görk olsun. O dövrdə nəşr olunan "Kirpi" jur-

Lukaşenko da Putindən uzaqlaşır

Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyanın son zamanlar Rusiyadan sürətlə uzaqlaşmaq çabaları, deyəsən, Belarus prezidenti Aleksandr Lukaşenkoya da sirayət edib. Elə Rusiya prezidentinin tələb və xahişlərindən imkan daxilində yayınmağa çalışan Lukaşenko "batan gəmi"dən xilas olmaq yollarını aramaqdadır. Bu isə "gəmi kapitini" bir qədər də qıcıqlandırır. Aleksandr Lukaşenko ilə son telefon danışıqları da Rusiya liderinə əlavə başağrısından başqa heç nə gətirməyib. Lukaşenko Putinin demək olar ki, bütün xahişlərini yumşaq bir şəkildə rədd edib və üstəlik, əvvəlki vədlərin çoxunu yerinə yetirməkdən imtina edib. Belə ki, Aleksandr Qriqoryeviç əminliklə bəyan edib ki, Rusiya qoşunlarının Belarus Respublikası ərazisindən Ukraynaya hücumu ilə bağlı qərar qəbul edilərsə, o, müdaxilə etməyəcək, lakin heç bir şəkildə kömək edə bilməz.

Rusiya hərbiçiləri üçün hərbi geyimlərin tikilməsi sifarişi də Belarus tərəfindən yerinə yetirilməyəcək. Putinin yaxın vaxtlarda görüşmək üçün Rusiyaya dəvətindən də Lukaşenko imtina edib. Və hətta Rusiya prezidentinin pul verməyəcəyi ilə bağlı hədələrinə də Lukaşenko zəif reaksiya verib, yəni, bununla sən özünə pislik etmiş olacaqsan. Nəticədə, telefon danışıqlarının nəticələrinə əsasən, xırda tədbirlərin daha sonra elan edilməsi qərara alınıb. Putinə bildiriblər ki, Lukaşenko təkcə Çin rəhbərliyi ilə deyil, eləcə də bu yaxınlarda Qərblə əlaqə yaratmağa kömək edəcək vasitəçi ilə də görüşüb. İddialara görə, mayın 9-na kimi Lukaşenko yüzrlərlə siyasi məhbüs üçün amnistiya hazırlayır və bu, bir sıra sanksiyaların aradan qaldırılması üçün ilk addım olmalıdır.

Rusiyaya qarşı tətbiq edilən sanksiyalar da öz növbəsində Putini çox narahat edir. Mərkəzi Bankın sədri Elvira Nabiullina ilə bu yaxınlarda baş tutan video bağlantı zamanı prezident yarızarafat "Yaxşı, vəziyyətimiz nə vaxt düzələcək? Tezliklə? Yoxsa hələ çox əziyyət çəkəcəyik?" - deyərək soruşub. Nabiullina belə cavab verib: "Vladimir Vladimiroviç, vəziyyətin necə olacağını bilmirəm, amma cəhənnəm sentyabrda gələcək".

Dadaş Əhmədli

Azərbaycanın milli inkişaf strategiyasında rəsmən göstərilir ki, Azərbaycanın strateji inkişaf hədəfi Avropaya inteqrasiyadır. Hökumətin apardığı siyasətin bəzisi (iqtisadi siyasət) əsasən bu strateji hədəfi təmin etməkdədir.

Hazırda Azərbaycanın xarici ticarət dövriyyəsinin 85%-i, idxalının 50%-dən çoxu, ixracatının isə 52%-i Avropa ölkələrinin payına düşür. Ötən il bağlanan qaz ixracının 2 dəfə artması, Avropaya elektrik enerjisinin ixracı müqavilələrinin reallaşması nəticəsində qarşıdakı 2 il ərzində ölkə ixracatında Avropa ölkələrinin payı 80%-i öteçək. Bununla yanaşı, Azərbaycan ötən il 4 milyon ton Qazaxıstan xam neftini tranzit ölkə kimi, BTQ dəmiryolu vasitəsi ilə Avropaya ötürüb. Cari ildə bu həcm 6,5 milyon tona, qarşıdakı 5 il ərzində isə 15 milyon tona çtdirilməsi nəzərdə tutulur.

Bütün bunlar deməyə əsas verir ki, istəsək də, istəməsək də, bizim yalnız iqtisadi siyasətimiz deyil, həm də dövlət siyasi maraqlarımız Avropa ilə bir yerdə olmağı diktə edir.

Bəs Avropa Azərbaycan mediası haqqında nə düşünür?

Avropanın Azərbaycan mediası üçün ən zərərli saydığı məsələ ötən il qəbul edilən "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunudur. Məsələn, Avropa İttifaqının

imkan vermir,"

Venesiya Komissiyası Avropa Şurasına üzv olan bir ölkədə belə bir qanunun tətbiqini qəbul edilməz saydığını bildirib.

Komissiya "Media haqqında" qanunla bağlı Azərbaycan hakimiyyətini təcili olaraq aşağıdakıları həyata keçirməyə çağırıb:

- Qanunun 26-cı maddəsi - KİV-lərin yaradılması, xarici mülkiyyət və xaricdən maliyyələşməyə dair geniş məhdudiyətlər ləğv edilsin;

- Media Resyestri ləğv edilməli və ya reyestrə daxil olmaq üçün tələb olunan həddən artıq şərtlər ləğv olunmalıdır;

- akkreditasiya üçün nəzərdə tutulan şərtlər ləğv olunmalıdır;

- məzmunla bağlı qanundakı məhdudiyətləri Avropa Konvensiyasının 10-cu maddəsinin presedentinə uyğunlaşdırmaq;

- jurnalist qaynaqlarının qorunması ilə bağlı müddəaları dəyişdirmək;

- platforma yayımcıları

İqtisadi inkişaf strategiyası Qərbə, ölkə mediasının inkişaf vektoru bəlli deyil?

Neft ixracı baxımından Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunun (TBNM) nəql etmə gücünün artırılmasına Türkmənistan da maraq göstərir. Bundan əlavə, Azərbaycan Avropadan yaşıl enerji avadanlıqları idxal etməklə karbon emisiyasını 2050-ci ilə qədər 50% azaltmaq öhtəliyi götürüb, bu, ölkənin Avropadan idxalın genişlənməsinə töhfə verəcək.

Ərzaq buğdası asılılığına görə isə, Rusiyadan ölkəmizə idxal payı 20%-ə çatır. Bunun isə aradan qaldırılması üçün hökumət yerli istehsalı dəstəkləməyi hədəfləyir.

Bundan əlavə, son 20 ildə istifadəyə verilən, ölkə iqtisadiyyatının "şah damarları" sayılan Bakı-Tiblisi-Ceyhan neft kəməri, Bakı-Tiblisi-Qars qaz kəməri və Bakı - Axalkalaki - Ərzurum dəmir yolu xətti Rusiyaya yox, Avropaya yönəlib.

"Qarabağ probleminin açarı Rusiyadadır" deyənlərə gəldikdə isə, onların pronozlarının yanlış olduğu artıq 44 günlük vətən müharibəsində sübut edildi. Üstəgəl, məsələnin diplomatik həllində Avropa İttifaqının birmənalı olaraq, məsələni Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllini təklif etməsi, Rusiyanın "dovşana qaç, taziya tut" prinsipini kölgədə qoyur.

Azərbaycandakı nümayəndə heyətinin rəhbəri Peter Mixalko bildirib ki, Aİ Azərbaycanda azad və müstəqil jurnalistikaya bötük əhəmiyyət verir.

Onun sözlərinə görə, Azərbaycanda qüvvəyə minmiş "Media haqqında" qanun Aİ və Azərbaycan hakimiyyəti arasında gərgin müzakirə mövzudur. P. Mixalko deyir ki, qanundakı yeniliklərin jurnalistlərin fəaliyyətinə mənfi təsiri göstərməsi çox vacibdir. Yəni rəsmi Aİ nümayəndəsi açıq şəkildə vurğulayır ki, MEDIA Agentliyi tərəfindən hazırlanan və dövlətin qəbul etdiyi qanun müstəqil jurnalistlərin fəaliyyətinə mane olur, söz azadlığını məhdudlaşdırır.

Bununla yanaşı, hələ ötən ilin iyun ayında - "Media haqqında" qanun məhdud çevrədə müzakirə edildiyi zaman Avropa Şurası yanında Venesiya Komissiyası "Media haqqında" qanun barədə yekun rəyini açıqlayıb: "Belə qənaətə gəldik ki, Azərbaycanda müstəqil jurnalistika və media üçün onsuz da son dərəcə məhdud məkanın mövcudluğu kontekstində bu qanun daha da "çəkindirici effekt"ə (chilling effect) malik olacaq. Bir çox müddəalar ifadə və media azadlığı ilə bağlı Avropa standartlarına uyğun gəlmir və mediaya "ictimai nəzarətçi" rolunu səmərəli şəkildə həyata keçirməyə

üçün lisenziya tələbini ləğv etmək;

- çap və onlayn media məhsullarının nəşri, yayılması üçün səlahiyyətli orqanlara yalnız məlumatlandırma yərtərli olmalıdır;

Venesiya Komissiyası qanunun müəyyən etdiyi jurnalist anlayışının, gizli çəkilişlərinin yayılmasının qəti qadağan edilməsinin qüsurlu olduğunu vurğulayıb. Komissiya qeyd edib ki, jurnalsit anlayışı genişləndirilməli, gizli çəkilişlərə qadağalar ictimai maraqlar baxımından yol verilən olmalıdır. Rəyde teleradio sahəsində tənzimləyici qurumun formalaşdırılması modelinin yenidən işlənməsinin gərəkli olduğu vurğulanır.

Buyurun, indi isə Əhməd İsmayılov desin, görək dövlət başçısının apardığı siyasətlə Azərbaycan mediasının inkişaf hədəfləri adekvatdır mı?

Akif Nəsirli

Belə bir fikir var ki, həyatın boyu səhvlərə yol verməmək üçün gerek nəfsi tərbiyə etməyi bacarasan. Bu iş asan deyil. Yəni kim desə ki, bu asandı, adi işlərdən biridir, bilin ki, bunu deyəninin məsələnin mahiyyətindən xəbəri yoxdur. Sadəcə eşitdiy şablon ifadələrdən biridir ki, fikir bildirmək xatirinə danışır. Amma bütün bunlar o demək deyil ki, nəfsi tərbiyə etmək mümkün deyil və sairə. Mümkündür, yalnız mücadilə yolu ilə. Mövlanenin də bu barədə tövsiyəsi var. Deyir: *“Bir həmlə edək, qırıb tökək, bu qara üzül, bu pis təbiətli nəfsi yox edək getsin!.. Lakin bu mücadilə elə də asanlıqla başa gəlmir. Çünki “büt qırmaq asandır, amma nəfsi tərbiyə etməyə asan iş kimi baxmaq cahillikdir”.*

Müşahidələrim bunu deməyə əsas verir ki, gündəmi gündəlik hadisələrdən çox, insanların acgöz, fürsətçil olması ilə bağlı fikirlər, aforizmlər, araşdırma yazıları daha çox zəbt edir. Bu, hadisənin aşkarlanması üçün yaxşı hal olsa da, digər tərəfdən sanki adamda ruh düşkünlüyü yaradır, ən yaxın çevrədən belə, şübhələnməyə başlayırsan. Ən pisi də odur ki, bu fikir ətrafda görünən, görünməyən nə varsa hamısına, hər şeyə şamil edilir. Bax, işləri korlayan da elə məsələnin bu tərəfidir. Ümid edirəm ki, fərqli düşüncələr də var...

Mən fərqli düşüncələrdənəm, inanıram ki, dünyamızda baş verən pisliliklərin aradan qaldırılması üçün çalışan, qəlbi xeyirxah duyğularla dolu, niyyət və əməllərinin qayəsində və amalında kimlərə yaxşılıq etmək, sülhpərvərlik duyğularıyla yaşayan, bəzən gündəlik hərəkət planında kiminsə əlinə tuta bilməyibse də niyyəti yalnız yardımlaşmaq olan kimsələr var.

Bu gün əsas işimiz bu sadələşməyə «yox» deyənlərin səbəbini araşdırmaqdır.

Son vaxtlar yüksək vəzifələrdən çıxarılan məmurların sahib olduqları sərvətlərinin siyahısını oxumağı az qala vərdiş halına salmışıq. Yəni görməyəndə ağılımıza cürbəcür fikirlər gəlir. Adət halını almış bu xəbərlərdə yayımlanan sərvət siyahılarına baxdıqca adamın başı gicəllənir. Dəyəri milyonlarla ölçülən mülklər, bizlərin yalnız filmlərdə gördüyü lüks avtomobillər, nağıllardakı yerlərə bənzər şadlıq sarayları, hektarlarla ölçülən torpaq sahələri, təkcə terası 500 metr olan böyük mənzillər, axşama qədər dərman adıyla zəhər satılan apteklər, vaxtı keçmiş məhsulların yeni tarixlə etiketlenib satıldığı marketlər, nə qədər höccələsəm də rəqəmi deməyə dilim dönməyən bank hesabları və s. nələr, nələr...

Nə qədər ki, vəzifədə olurlar, bu siyahı üzə çıxmır, elə ki, çıxarılmaları ehtimalı olur o zaman 2-3 ay əvvəldən başlayırlar bu sərvətlərin siyahısını tirajlamağa. İnsanın yuxarıda sadalayarkən deməyi unuduğum pis cəhətlərdən biri də budur. Birinin yığılması üçün mütləq sərvətini ortaya qoyuruq. İyrenc vərdişi.

Bu xüsusiyyətlər məcbur edir ki, meşədəki, küçədəki yirticidən deyil, məhz özümü bənzəyənlərdən qorxaq, ehtiyat edək.

Hərdən söhbət həddindən çox sərvətə sahib olanlardan düşəndə istər-istəməz sual yaranır ki, nə qədər yesən, geysən, gəzsən bitməyəcək bu qədər sərvəti, var-dövləti bu məmur, yaxud eks -məmur nə edəcək? İnsanın ömrü çatmır axı bu qədər pulu, paranı tükətməyə. Nə qədər çox yaşasan 90-dan o yana getmir. Axı uzun illər yaxşı vəzifələrdə çalışsan, yüksək maaş alan, hər cür şəraitlə təmin olunan, ailəsinə, övladlarına hərtərəfli gün-güzəran quran, hətta nəvə-nəticə, kötücələrinə qədər bəs edəcək mala-mülkə sahib olanların nəfsi, gözü niyə doymur?

Hansı ki, gizli deyil topdağit-maz sərvət sahiblərinin, yığılıqlarının çalışdıqları vəzifələrdən sui-istifadə sayəsində əldə etdikləri. Vəzifəyə yanaşma belə olmamalıdır. Həvalə edilən vəzifəyə yanaşma tərzini, vəzifə insan üçün imtiyaz sayılmamalıdır.

Çoxdan belə bir rəvayət eşitmişdim: Bir qurd yeni doğulmuş körpə balalarını düşməndən qorumaq üçün yuvasının ağzından heç ayırmazmış. Günlər, həftələr ötür, balaların doğulmasından 40 gün keçir, ana balalarına yavaş-yavaş ov heyvanlarının ətlərini

hazırlamaq məqsədilə onları bir gün çöl düzünə çıxarmağa qərar verir. Ürkək, yığıla-dura addımlarla torpağa ilk ayaq basan körpə qurdlar isti yuvalarından ilk dəfə ayrıldıqları üçün çox həyəcanlanırlar. Amma onların bu çəkingən halları uzun çəkmir. Balalar gah yüyürür, gah yığılır, gah tullanırlar və bu şəkildə düzlərdə, yamaclarda təbiətin gözəl havasının dadını çıxarırlar. Yürüş əsnasında anaları boş qalmayıb; bu çiçəkdi, bu böcəkdi deyib tə-

ni bir şeylər öyrəndikləri üçün maraqla analarını dinləyirmişlər. Düzlərdə xeyli gəzdikdən sonra, ana qurd yönünü dağlara, qayalıqlara tutur ki körpələrini həm qayalıqlarda yeriməyi, həm də düşməne qarşı necə tədbirli olmağı və gizlənməyi öyrətsin. Ana qurd və balaları qayaların arasındaykən aralarında belə bir söhbət keçir:

-Anacan orda uzaqda gördüyümüz o sürü halında gəzənlər nədir? Anaları onlar qoyunlar-

atlarından yeyərək bəslənirik, deyir, ana qurd.

-Bəs o yanlarında duran əli çomaqlı kimdir?

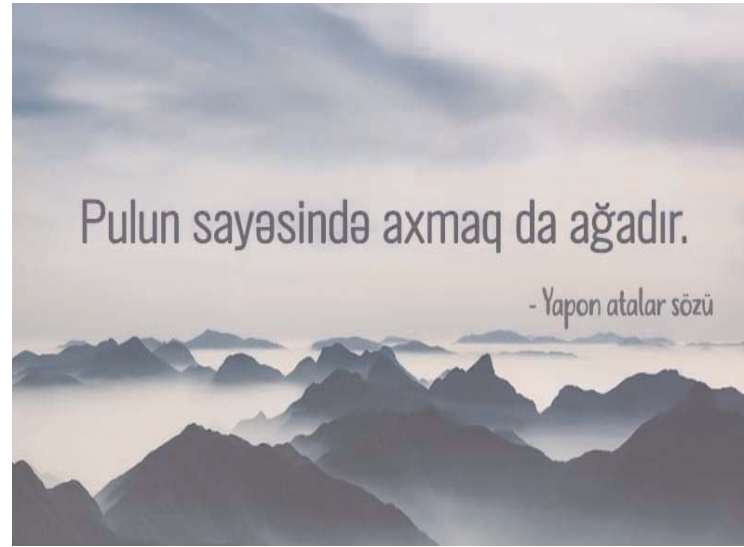
-Yavrum o da həmin qoyunlara baxan çobandır. Onun əlində çopası olduğu üçün ona bir az diqqət etmək lazımdır. Elə ki, çoban sürünün bir ucundan digər ucuna gedər, bax, onda biz övümüzu çoxdan ovlamış olarıq. Ondan çox da çəkinməyə gərək yoxdu deyir, ana.

-Yaxşı bəs o çobanın yanında duran o bizə oxşayan nədir?

Bu sorudan diktənən ana qurd dərin bir ah çəkib deyir: - Hə mənim balam, o bizə bənzəyənlər hər zaman, həm də lap çox diqqət etməlisən. O bizə bənzər olan çobanın itidi. Yəni bizim ən böyük düşmənimizdi. Bax, nəbadə bizə bənzəyir deyər ona aldanmıyasan.

Düzdü bizə bənzəyir, bizim kimi görünür, amma əlinə fürsət düşən kimi əsla acımaz, dişlərini qıcib param-parça edər bizi.

Bəli, ümid edirəm ki, bu hekayəni xatırlatmağımın səbəbini bilirsiniz. O qurdun da dediyi kimi, əvvəla görünüşə aldanmamalıyıq. Çünki aramızda elələri var ki, yuxarıda bəhs etdiyim məmurkimləri bizlər kimi geyinib, bizlər kimi gəzib dolaşdığı və

Bizə oxşayıb, bizdən olmayanlar

dən qoxuladı, kiçik parçalara bölüb onlara daddırmış. Elə ki,

biətdəkilərlə tanış edirmiş balalarını. Həm də arada bəzi təhlükə-

di, zərərsiz, təhlükəsiz heyvanlardı, onlardan qorxmağa və çəkinməyə

davrandığı halda əsla bizlərdən deyillər. Hətta onlar məqsədli şəkildə bizim anlayacağımız dildə danışar, bizim istifadə etdiyimiz dini, milli simvolları hiyləgərcəsinə guya vətəne vurğunmuşlar kimi istifadə edirlər. Bir az ayıq olaq ki aldanmıyaq. Onlar əsla bizə bənzəyənlər də bizlərdən deyillər!

Bir məsələ də xatırladım. Həzrəti Əlinin (ə.s) bu məsələyə bağlı gözəl bir fikri var. Deyir ki ən təhlükəli düşmən bizə bənzəyib bizdən olmayanlardı. Bəşəriyyət, insanlıq onlara görə çox əziyyət çəkir.

Çingiz xan isə deyib ki, içindəki düşməni yenə bilməyən bir xalqın ordusu nə qədər güclü olursa-olsun, əsla heç bir zəfər qazana bilməz.

Çox uzatmağa gerek yoxdur dostlar. Onsuz da arif olan nə demək istədiyimi bilir.

Allah o bizdən olmayanlardan, onların şərindən, fitnəsindən, dedi-qodusundan bizləri qorusun! Amin!

Yardımlının da öz qoçu məmurları var...

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun Masallı rayon şöbəsinin müdiri Zamin Əliyevin tutduğu vəzifədən azad edilməsi o demək deyil ki, onun etdiyi qanunsuzluğun sonu çatdı. Onun tez bir zamanda qanun qarşısında cavab verməsi, onunla yanaşı Yardımlı rayon İcra Hakimiyyəti Başçısının Ərazi idarəetmə və yerli özünü idarəetmə orqanları ilə iş şöbəsinin Böyük məsləhətçi Miramil Mirsəmid oğlu Səmədlinin də eyni qaydada cəzalandırılması lazımdır. Bu fikirlər Yardımlı sakinləri adından edilən müraciətdə yer alıb.

Sakinlər adından göndərilən müraciəti olduğu kimi təqdim edirik, hər halda, narazı vətəndaşların fikirləri anlaşılır (hər hansı təhrifin olmaması məqsədilə müraciətə müdaxilə etmirik): *“Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Yardımlı rayon şöbəsinin işçisi olmuş Mirzəyev Akif Yusif oğlu Yardımlı Kammunal təsərrüfat idarəsinin baş mühasibidir. Ünvanlı yardım təyinatında 2 ayın pulunu adı çəkilən İcra Hakimiyyətinin işçiləri götürür, qalanı vətəndaşa verir. Yardımlı rayon üzrə bu iki dəllal, rayonda ünvanlı bazar açıb. Zamin Əliyev də bunların ünvanlı yardım sənədlərinin Nazirlikdə keçməsinə köməklik edib, hazırda bu iki nəfər Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin işçisi olmasalar da, İcra Hakimiyyətinin işçiləridir, lakin özlərini Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin işçisi kimi aparırlar və Yardımlı rayonu üzrə ünvanlı social yardımın düzəlməsini də bunlar həl edirlər. 2 ayın pulunu götürməklə. Narazılıq edənlərin sənədinin keçməsinə maneçilik törədir bu iki “məmur”. Xahiş edirik Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi bir açıqlama versin. Ərazi idarəetmə və yerli özünü idarəetmə orqanları ilə iş şöbəsinin Böyük məsləhətçisi Miramil Mirsəmid oğlu Səmədi, Mirzəyev Akif Yusif oğlu Yardımlı Kammunal təsərrüfat idarəsinin işçisi Yardımlı rayon İcra Hakimiyyətinin işçisidir, yoxsa Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin? Bu iki adam İcra Hakimiyyətinə gələndən Yardımlı rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısının Ərazi Nümayəndəlikləri də bu ünvanlı social yardım işinə həvəslə yanaşır. Ərazi nümayəndələri vətəndaşları bu iki şəxsə yönəldir, 2 ayın pulunu götürür, qalanı vətəndaşa verir. Yardımlı rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı da yol verilən bu qanunsuzluğa göz yumur. Qeyd edək ki Mirzəyev Akif Yusif oğlunun əmisə də Yardımlı rayon İcra Hakimiyyəti Başçısının müavini. Sosial-iqtisadi inkişafın təhlili və proqnozlaşdırılması şöbəsinin müdiri Mahir Xanış oğlu Mirzəyev əmisinin hesabına bu qanunsuz əməlləri davam etdirir. Yardımlı rayon İcra Hakimiyyətinin nə ixtiyarı var ki, dövlətimizin qanununa müdaxilə edər? Yardımlı rayonunda İcra Hakimiyyəti işçiləri Mərkəzi İcra Hakimiyyəti orqanının işinə yersiz müdaxilə edir. İnanırıq ki, Yardımlı rayonunda bu qanunsuzluğa son qoyulacaq. Yardımlı rayonunda ailələr var ki 2 ayın yardımı onlar üçün böyük puldur, lakin məmurlar onların gözlərini yaşlı qoyub, 2 ayın pulunu özləri üçün götürürlər”.*

bu dönəm bahara təsadüf edərmiş, ana qurd balalarını həyata

lərə qarşı tədbirli olmalarını da öyrətdirmiş. Körpə balalar isə ye-

gərək yoxdur. Onlar bizim bəslənməyimizi təmin edirlər, biz onların

Şahnaz Salehqızı

Yusif Seyid

Türkiyədə 3 gündür davam edən zəlzələ, təkcə türk xalqını deyil, bütün türk dünyasını, ilk növbədə isə Azərbaycan xalqını sarsıtdı və pərişan etdi. İlk yardıma qoşan da Azərbaycan oldu. Çünki bir millət, iki dövlətdən biri olan Türkiyənin ağrısı ağrımız, acısı acımız, sevinci sevincimizdir. Bu gün Azərbaycan

Canım Türkiyə başın sağ olsun

dövləti əlindən gələn bütün işləri görür ki, Türkiyənin, türk xalqının ağrılarına məlhəm olsun, hər zaman onun yanında olduğunu sübut eləsin.

Amma təbii fəlakət elə gözlənilməz bir faciədir ki, onu heç kim istəməsə də, gözləməsə də, zaman-zaman insanlar bu faciələrə düçar oldular. Bu, həm də Allahu-təalənin bir sınağıdır və biz müsəlman olaraq bunu belə qəbul etməliyik. Çünki dərdi verən Allah, onun çarəsini də verəcəkdir. Bu sınaq, həm də milli birləşmə sınağıdır. Çünki bütün ağır durumlarda yalnız bir olmaqla, birlikdə olmaqla çətinlikləri dəf edə bilərik. Bunun ayrı yolu yoxdur. Tam əminəm ki, bu gün Azərbaycanda onminlərlə, yüzminlərlə insan bir himə bəndidir ki, Türkiyəyə köməyə qoşsun. Bu bizim içimizdən gəlir, türkçülüymüzdən, islami dəyərlərə saygımızdan irəli gəlir.

Bu iki gündə sosial şəbəkələrdə bu zəlzələlərin səbəbləri barədə nələr deyilmədi. Mən o fikirlərin hər birinə hörmətlə yanaşıram, xristian aləminin Türkiyəyə təzyiqlərini də, hiss edirəm və onları inkar etmirəm. Bununla belə, zəlzələnin baş verməsini deyil, onun bu qədər dağıdıcı olmasına diqqət çəkmək istəyirəm. Burada müasir tikinti sektorunun da, günahlarının olduğunu düşünürəm. Çünki bu sektorda nəfisin gücü ilə halala haram qatılmasının da, dağıntıların artmasında rolunun olduğunu hesab edirəm. Eyni zamanda insan və inanc faktorunun gözdə tutulmasını da qəbul etmirəm. Belə ki son illər Türkiyədə sosial durumun kəskin həddə çatması səbəbindən bir çox mənzil kraye verən sahibkarlar kirayəçilərə qarşı çox sərt davrandılar. Hətta kirə haqqını ödəyə bilməyən vətəndaşın zor gücünə yaşadığı yerdən küçəyə atılması faktları da oldu. Qanun buna yol verir, bəs insanlıq? Allah buyurur ki, özünüzdən zəiflərə zülm etməyin, onların sizə gücləri çatmaz və məndən kömək istərlər, MƏN də onlara kömək edərəm. Bu gün, bu zəlzələ bizə bir xəbərdarlıq deyilmi? Zəif, gücsüz, evsiz eşiksiz insanları siz imkanlılar küçəyə atdınız, MƏN də hər şeyinizi əlinizdən alıb, sizi də onların yanına göndərirəm ki, görün küçədə yaşamaq necə olur. Demək ki, bu tip zəlzələlər təbii, süni və həm də mənəvi olurlar. Mənəvi zəlzələlərə həm də tikinti sektorunda baş verən qanunsuzluqlar səbəb olur. Əgər biz mənəvi zəlzələlərə qarşı davamlı davransaq təbii zəlzələlərin qarşısını ala bilməsək də, dağıntıların və insan tələfatının qarşısını xeyli dərəcədə ala bilərik. Bugünkü müzakirələrdə isə mən zəlzələnin mənəvi tərəfinin təhlilini görmədim. Yəqin ki, zəlzələnin səbəbləri və bu səbəblər arasında tikinti sektorunun rolu barədə müzakirələr zamanı, bu məsələyə mütləq toxunulacaq.

Və sonda bir daha bütün Türkiyə xalqına başsağlığı verirəm. Allah vəfat edənlərə rəhmət eləsin, yaralılara şəfa versin!

Türkiyədə baş verən zəlzələ barəsində çoxlu miflər yazırlar. Guya bu zəlzələ tektonik silahla edilib, Amerika edib, Rusiya edib. Guya bu silahın yaradıcısı Azərbaycanlı İkrəm Kərimovdu. SSRİ dövründə məxfi laboratoriyada bunu icad edib. Sonra guya Amerikanın gizli kəşfiyyat orqanlarından qaçmaq üçün Afrikaya qaçıb. Mən də bu nağıllara inanıb bir neçə il öncə oxşar status yazmış idim. Amma xaricdə olduğum müəyyən yerlərdə araşdırmalardan sonra nə qədər yanlış olduğumu anladım.

SSRİ dövründə Amerika və Rusiya arasında çox sahədə rəqabət gedirdi, kosmosu fəth et-

layır. Hədəf tam məxfidir - zəlzələ törədən kütləvi qırğın silahını yaradıb Amerikani məhv etmək istəyir sovetlər".

Bu dezinformasiya o qədər sürətlə yayılır ki, Amerika kəşfiyyatı dərhal işə keçir. Sovetlərin bütün mərkəzlərinə agentlər sızdırılır və Bişkekə olan laboratoriyaya gəlib çıxırlar. Nəticə: Amerikalılar həqiqəti üzə çıxarırlar. Bu sovet kəşfiyyatının blefidir, belə silah barədə bir çertyoj belə yoxdur. Dərhal sovetlər izi azdırmaq üçün İkrəm Kərimovun elmi tədqiqat qrupunu bağlayır. Sovetlər biabır olduqlarını başa düşüb belə məlumatı yayırlar.

"Dünyanın müxtəlif bölgələrinə səpələnən rus kəşfiyyatındakı sız-

ka Müdafiə Nazirliyində ilinə 9 milyon dollar maaş alardı.

Bəs tektonik silah nədir?

Tektonik silah dünyanın geoloji quruluşuna müdaxilə edərək müəyyən bir bölgədə zəlzələ, vulkan və bu kimi təbii fəlakətlər yarada bilən modern silah növüdür. Bu silah ilk dəfə 1992-ci ildə Aleksey Nikolayev tərəfindən ideya olaraq səsləndirilib. Nə İkrəm Kərimov, nə də Amerikanın alimləri kəşf edib. Rus alimi belə ideya sürüb ki, dünyanın dərin qatlarında yığılmış enerjini seysmik dalğalarla yönləndirərək, güclü zəlzələlər yaratmaq mümkün ola bilər. Amma bunun

Zəlzələni nüvəsində müəyyən edən cihazın həmmüəllifi

ABŞ kəşfiyyatın evinə basqın etdiyi alim bu gün 900 manat maaş alır

mək, başqa planetlərə uçmaqdan tutmuş, mifik görünən hansısa dağıdıcı silahların ixtirasına qədər. Hətta Yuri Qaqarin və Nil Arstronqun kosmosa getmələri mifi o qədər güclü idi ki, o dövrdə iki super dövlətin vətəndaşları artıq Ayda torpaq alıb ev tikmək barədə düşünürdü.

Doğrudur İkrəm Kərimov böyük alim, nüfuzlu insandır. Zəlzələ üzrə mütəxəssisdir. Sovetlər dövründə də gizli laboratoriyada çalışıb. Amma silah icad etmək üçün yox. Sadəcə zəlzələlərdən öncə yüksək tezliklərdə baş verən anormal dəyişikliklərə diqqət yetirmək üçün. Əvvəllər bu cür zəlzələ xəbərdarlıqlarını yalnız xüsusi rəqəmsal aparatların köməyi ilə müəyyən etmək olurdu. Amma Kərimovun tədqiqat qrupu, yeni elmi metodla, adicəkilən cihazlara ehtiyac olmadan, zəlzələ əlamətlərini hələ nüvəsində ikən müəyyən etməyi bacarıb. Vəssalam. Nə silah icadı barədə məlumatlar var, nə də bu silahı işə salacaq enerji Sovetlərdə və indi Rusiyada yoxdur.

O zaman Sovet kəşfiyyatı Amerika və qərb dövlətlərinə guya gizlin informasiya sızdırır. "1968-ci ildə SSRİ Müdafiə Nazirliyi "Merkuri-18" məxfi proqramı çərçivəsində (kod: NİR № 2M 08614 PM) gizli əməliyyata baş-

madan sonra Kərimovun evinə bas-

qın edən Amerika kəşfiyyatı bütün tədqiqatların sürətini oğurlamağa nail olur. Bu hadisədən sonra Kərimov öz qrup üzvlərini ancaq Cənubi Afrika Respublikasında təhlükəsiz yaşayacağına dair təminat alır. Amerikalılar isə oğurladıqları araşdırmalar əsasında 1990-cı illərdə, Alyaskada HAARP seysmik stansiyasını qurub ordan təbii iqlimə müdaxilələrə başladılar".

Gülməlidir, eləmi?

Hazırda İkrəm Kərimov Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Rəyasət Heyəti nəzdində Seysmologiya Elmi Mərkəzinin direktoru, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professordur. İkrəm müəllim əgər belə silahın müəllifdirsə hazırda dünyanın ən güclü dövlətləri onu çoxdan dəvət edib milyonlarla pul xərcləyib bu silaha sahib olardılar. Belə silah barədə mif doğru olsa idi İkrəm müəllim indi AMEA-dan ayda 900 manat maaş yox, Ameri-

çün yer üzündə o dalğalara təsir edəcək enerji mövcud deyil. Hətta nüvə reaktoru belə bu enerjini verəcək gücdə deyil. Yerin daxilində olan yığılmış enerjilər sadəcə dillə desək yerin damarına neçə milyon vottluq enerji lazımdır ki, ötürülsün ki, yeraltı təkən baş versin. Hazırda dünyada belə enerji ve-

rəcək güc yoxdur. Elmin peyğəmbəri Nikola Tesla belə enerjini yaratmaq və dünyanı pulsuz və fasiləsiz elektrik ilə təmin etmək üçün layihə üzərində işləsə də Rotşild ailəsi, Rokfeller ailəsi və digərləri ona mane oldular. O gündən bəri dünyada fizika ilə məşğul olan ən dəyərli alimlərə müharibə elan edildi. 1940-cı ildən bu günə qədər yüzlərlə böyük elmi işlər aparın fiziklər məhv edilib. Bu barədə də yazacam.

Amerikalılar isə 2000-ci ilin əvvəllərində tektonik silah olan HAARP yaratdıqlarını elan etsələr də onun gücü çox zəifdir. Şəxsən özüm bu barədə ciddi sənədlər oxumuşam. Belə silah var. Amma onu Rixter cədvəli üzrə maksimum 3 bal gücündə silkələnmə yarada bilər. Amma uzaq məsafələrdə yox.

Ona görə tektonik silahlar barədə miflərə inanmayın

Dosent Zaur Əliyev

Surəti: Birinci Vitse-Prezident xanım Mehriban Əliyevaya;

Surəti: Baş Prokuror cənab Kamran Əliyevə;

Surəti: Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi cənab Əli Nağıyevə;

Surəti: Daxili İşlər Naziri cənab Vilayət Eyvazova;

Surəti: İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkil xanım Səbinə Əliyevaya;

Surəti: Azərbaycanca fəaliyyət göstərən bütün Kütləvi İnformasiya Vasitələrinə.

Şikayətçi: İbişov Rza Kazım oğlu

Ünvan: Füzuli rayon Fin qəsəbəsi

(Mənə və ailəmə qarşı törədilmiş beş cinayət işinin açılmaması, mənim və

mənə məxsus hektarlarla taxıl sahəsini yandırılar və yandırılan ərazidə qalan kapron su qabının içərisində benzin aşkar olunub.

2019-cu ildə mənə məxsus «Mercedec-190» markalı avtomobilimin həyətində yandırılması, 2021-ci il 16 dekabrda qardaşıma məxsus «Opel» markalı avtomobilin benzin töküb qəsdən yandırılması nəticəsində mənə məxsus «Azsamand Runa» markalı maşınım da od düşmüşdür, maşınlar yanarkən yanğın evimə də keçmişdir.

Bu hadisədən sonra 2020-ci il dekabr ayının 29-dan 30-na keçən gecə mənə məxsus "Zəfər 44" adlı et dükanıma benzinlə yan-

muşdur. Bu hadisədən bir neçə ay sonra mənə məxsus "Zəfər 44" dükanıma aid su motorunun su çəkən hissəsinin qəsdən sındırılmasının da Maarif Həsənovla, Elçin Mehtiyev tərəfindən törəldiyi ifşa olunmuşdur. 2022-ci il mart ayının 23-dən 24-nə keçən gecə Maarif və Elçin su motorunu qəsdən sındırmışlar ki, et dükanıma təkrar yandırınlar.

Nəzərinizə çatdırım ki, Maarif Həsənov və Elçin Mehtiyev mənə yaxın qonşudurlar və məlumatları vardır ki, mənə və ailəmə qarşı bir neçə cinayət hadisəsi baş verib. Biz dəqiq bilirik ki, bizim ailəyə qarşı edilən cinayət hadisələri bu iki şəxs tərəfindən törədilib.

lum olmayan səbəbdən, cinayət işini dayandırması çox maraqlıdır. Bizə hələ də aydın deyil ki, nə üçün DİN-in Füzuliyə gələn nümayəndəsi cinayətkarları həbs etmək əvəzinə, onların törətdiyi cinayət işinin araşdırmasını dayandırdı?

Təsəvvür edin, mən cinayəti törədənleri tapıram, amma dövlət orqanları onları cəzalandırmaq istəmir!

Ona görə, Sizdən xahiş edirəm ki, baş vermiş cinayət hadisələrinin araşdırılmasını Füzuli rayon Polis Şöbəsinə deyil, DİN-ə məxsus xüsusi qrup tərəfindən araşdırılmasını tapşırmaqla, nəzarətə götürəsiniz.

Qardaşım İbişov Taryel Kazım oğlu I və II Qarabağ

KOBİA: "Sosial sahibkarlığın inkişafı üçün dövlət dəstək mexanizmləri genişlənməlidir"

Azərbaycanda sosial sahibkarlığın dayanıqlı və sistemli inkişafının təmin edilməsi üçün qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi ilə yanaşı dövlət dəstək mexanizmlərinin inkişaf etdirilməsinə də ehtiyac var.

Bunu İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin (KOBİA) İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov bu gün keçirilən Sosial Sahibkarlıq üzrə Beynəlxalq Qadınlar Forumunda deyib.

Onun sözlərinə görə, fiskal stimullar ilə bərabər, texniki dəstəyin göstərilməsi, xüsusilə də güzəştli maliyyə resurslarına çıxış imkanının genişləndirilməsi sosial sahibkarlığın inkişafına əhəmiyyətli töhfə verə bilər: "Sosial sahibkarlıq sahəsində məlumatlıq səviyyəsinin artırılması və potensialın gücləndirilməsi hökumət və vətəndaş cəmiyyəti institutları tərəfindən həyata keçirilməli olan strateji istiqamətlərdən biridir. Bu məqsədlə sosial sahibkarlığın mahiyyəti və missiyası barədə əhali və bizneslər arasında informativ tədbirlər, təlimlər, mediada məlumatlandırma kampaniyaları, yerli və beynəlxalq səviyyəli kütləvi forumlar təşkil oluna bilər".

Orxan Məmmədov hesab edir ki, həmçinin, qadın sosial sahibkarların sosial bizneslərin daha effektiv şəkildə idarə edilməsi üçün bir-birindən öyrənməsi, yeni bilik və bacarıqlar əldə etməsi zəruridir: "Qadın sahibkarların cəmiyyətdə rolunun vurğulanması məqsədilə qadın sosial sahibkarlar arasında şəbəkələşmə və ictimai təşviqat tədbirlərinin keçirilməsi əhəmiyyətlidir".

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə

ailəmin ölüm təhlükəsilə üzbəüz qalması barədə)

ŞİKAYƏT ƏRİZƏSİ

Möhtərəm cənab Prezident! Sizdən xahiş edirəm səsime səs verin, mənə kömək edin. Kütləvi İnformasiya Vasitələrindən xahiş edirəm səsimi cənab Prezidentimizə çatdırın. Mənə qarşı törədilən beş cinayət işi tapşırıq əsasında gizlədir.

Yazıb sizə bildirirəm ki, mənə və ailə üzvlərimə qarşı bir neçə cinayət hadisələri törədilib. Bu cinayət hadisələrilə bağlı 102 xidmətinə, Füzuli rayon Polis Şöbəsinə, aidiyyəti qurumlara yazılı və video-disklə müraciət etmişəm. Cinayətin motivi ondan ibarətdir ki, bu hadisələri törədən cinayətkarlar bəllidir.

Cinayəti törədən Həsənov Maarif və Mehtiyev Elçinin səs yazısı var, həmin video görüntüləri sizə göndərirəm. Maarif adlı şəxs deyir ki, bu hadisələri Elçin törədib, Elçin deyir ki, Maarif törədib. 2014-cü ildə mənə məxsus "Yaşa" fermer təsərrüfatının, fermaların içərisində 137 baş qoyunun, 40 baş hind quşunun, tövlənin, qış üçün ehtiyata yığdığımız ot tayasını yandırılar. Bu cinayət hadisələrinin törədilməsi nəticəsində çoban intahar edərək ölüb. 2018-ci ildə

dırmışlar. Bu zaman yoldan keçən 2 nəfər şəxs qəssabxananın yandığını görüblər,

qəssabxananın qarşısına yazdığım telefon nömrəmi götürüb, mənə zəng vurdu ki, qardaş, sənə məxsus qəssabxana yanır. Mən də həmin vaxt Bakıda idim. Onlardan xahiş etdim ki, qəssabxananın qarşısında gidrafonlu su motoru var, krantı açın, dərhal motor işə düşəcək. Onlar da su motorunu işə salıblar, qəssabxananın tam yanmasının qarşısını alıblar.

Qəssabxananın içərisinə girdikdə məlum olub ki, qəssabxananın pəncərəsi sındırılıb içinə benzin tökülüb qəsdən yandırılmışdır. İçində olan bütün ləvazimatlar yanıb, 137 kq et yanıb hətta yerdə və etin üzərində benzinin iyi tam hiss olunurdu.

Həmin kapron benzin qabı burada da aşkar olun-

Mən artıq dəfələrlə Füzuli rayon Polis Şöbəsinə və Füzuli rayon Proku-

dörülərinin iştirakçısıdır. Özüm isə 44 günlük Vətən müharibəsində iştirak edib, göstərdiyim şücaətə görə Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Bakı Media Mərkəzinin prezidenti Arzu Əliyevanın təşkilatçılığı ilə 31 nəfər qəhrəmandan bəhs edən "Biz" tarixi zəfər filminə çəkilmişəm. Biz dövlət və dövlətçiliyimizə inanırıq və güvenirik, bizə qarşı baş vermiş bu cinayət hadisələrinin tez bir zamanda aşkar olunacağına inanırıq!

Qeyd: Kütləvi İnformasiya Vasitələrindən xahiş edirəm, bu yazımı olduğu kimi ictimailəşdirsinlər. Yazıya görə bütün məsuliyyət tamamilə mənə aiddir. Ümüd edirəm ki, Sizin göstərişiniz olarsa bizə qarşı törədilən beş cinayətin üstü mütləq açılacaq!

Mənə və ailəmə məxsus əmlaklara qarşı törədilmiş cinayətlərlə bağlı foto və video görüntülərinin bir hissəsi materiala əlavə olunur: Bütün faktlarla bağlı mənimlə əlaqə saxlaya bilərsiniz.

Lakin səsimi heç bir yere çatdıra bilmirəm. Şikayətlərimizə baxılmaması sübut edir ki, mənə, ailəmə qarşı törədilən ağır cinayətlərin üstünün açılmamasına kimlərsə çox maraqlıdır. Daxili İşlər Nazirliyinin bu məsələlərlə bağlı Füzuli rayonuna ezam olunmuş nümayəndəsinin bizə mə-

düyüslərinin iştirakçısıdır. Özüm isə 44 günlük Vətən müharibəsində iştirak edib, göstərdiyim şücaətə görə Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Bakı Media Mərkəzinin prezidenti Arzu Əliyevanın təşkilatçılığı ilə 31 nəfər qəhrəmandan bəhs edən "Biz" tarixi zəfər filminə çəkilmişəm. Biz dövlət və dövlətçiliyimizə inanırıq və güvenirik, bizə qarşı baş vermiş bu cinayət hadisələrinin tez bir zamanda aşkar olunacağına inanırıq!

Qeyd: Kütləvi İnformasiya Vasitələrindən xahiş edirəm, bu yazımı olduğu kimi ictimailəşdirsinlər. Yazıya görə bütün məsuliyyət tamamilə mənə aiddir. Ümüd edirəm ki, Sizin göstərişiniz olarsa bizə qarşı törədilən beş cinayətin üstü mütləq açılacaq!

Mənə və ailəmə məxsus əmlaklara qarşı törədilmiş cinayətlərlə bağlı foto və video görüntülərinin bir hissəsi materiala əlavə olunur: Bütün faktlarla bağlı mənimlə əlaqə saxlaya bilərsiniz.

İmza: Rza Kazım oğlu İbişov

Mobil:
0504482102, 0509892102
E-mail: rzaibisov@mail.ru

Tarix: 26 yanvar 2023-cü il

Xəbər verildiyi kimi, daşıyıcı şirkətlərin müraciəti əsasında, Tarif Şurası ictimai nəqliyyat xidmətlərinin qiymətini artırmağı qərara alıb.

Fevralın 3-dən etibarən müntəzəm şəhərdaxili marşrutlarda gediş haqqı 10 qəpik bahalaşaraq, 40 qəpik həddinə çatıb. Şəhəratrafi və qəsəbələrarası avtobus marşrutları üzrə məsafədən asılı olaraq, 40 qəpik-1 manat arası tarif tətbiq olunur. Müntəzəm şəhərlərarası avtobus marşrutlarında isə tarifi yuxarı həddi 1 kilometr üçün 3 qəpik səviyyəsində müəyyən olunub. Bundan əlavə metroda sənişindəşımaya qiymətləri də 10 qəpik arataaraq, 40 qəpiyə yüksəlib.

Məlumat üçün qeyd edək ki, sonuncu dəfə metro və avtobuslarda gediş haqqı 2018-ci ildə 10 qəpik artırılaraq, 30 qəpiyə çatdırılmışdı.

Təbii olaraq belə bir çətin dövrdə baş verən istənilən qiymət artımına əhalinin reaksiyası birmənalıdır. Bu qərar vətəndaşların nəqliyyat xərclərini artırdığından, haqlı narazılıqlara səbəb oldu. Məsələn, şəhəratrafi qəsəbələrdə yaşayan paytaxt sakinləri gün ərzində minimum 4 dəfə ictimai nəqliyyatdan istifadə edərək (2 dəfə avtobus, 2 dəfə metro-red.) aylıq 36 manat ödəyirdilərsə, indi 48 manat ödəməli olacaqlar. Nəticə etibarilə bu qərardan sonra bir nəfərin ictimai nəqliyyat xərci minimum 12 manat artıb.

Daşıma şirkətlərinin bu məsələyə münasibətinə gəlincə, onlar xərclərinin artdığını, ona görə də sözügedən qiymət artımının doğru olduğunu hesab edirlər.

Bu barədə yerli mediaya açıqlama verən "Bakubus" MMC-nin direktoru Elnur Qarayev bildirib ki, 30 qəpik ilə müasir avtobusları aidiyyəti qaydada təmir etmək, onların baxışlarını reqlamentə uyğun həyata keçirmək çətin idi: "Son 5 ildə qiymət artımına gedilməyib. Son 5 ildə digər sahələrdə olduğu kimi həm dövlətin büdcə təşkilatlarında, həm özəl sektorun özündə əməkhaqqı artımları olub, amma nəqliyyat sahəsində olanların (sürücülər, ustalar, təmizləyicilər) əməkhaqqını artırma bilmir və bazarda uyğunsuzluq yaranır. Buna görə də kollektiv şəkildə Tarif Şurasına müraciət olundu və qiymət artımına gedilməsi üçün məsələ qaldırıldı".

Bir məsələni qeyd etmək yerinə düşər ki, nəqliyyat sektorunda baş verən qiymət artımları zamanı sənişindəşımaya ilə məşğul olan şirkətlərin rəhbərləri və ya özünü müstəqil adlandıran bəzi ekspertlər daşıma qiymətləri üzrə Azərbaycanla Avropanı qarşılaşdırırlar. Müqayisə nəticəsində bizdə qiymətlərin aşağı olduğunu xatırladaraq, bu yolla bir növ qiymət artımına haqq qazandırmaya çalışırlar.

Bu cür müqayisələr aparmaq əlbəttə, doğru sayıla bilməz. Ən azı ona görə ki, Avropada və Azərbaycanda əhalinin gəlirləri, orta və minimum əməkhaqqı arasında böyük fərq var...

"Nəqliyyat xərcləri 200 milyon manat artacaq"

Məlumat üçün qeyd edək ki, Dövlət Statistika Komitəsinin (DSK) hesabatlarına görə, nəqliyyat sektoru üzrə sənişindəşımada avtobusların payı olduqca yüksəkdir. DSK-nin 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarında açıqladığı məlumata görə, avtomobil nəqliyyatı ilə daşınan 1 milyard 272,2 milyon sənişininin 1 milyard 195 milyon, 868 nəfəri və ya 94 faizi avtobuslar vasitəsilə həyata keçirilib.

Müvafiq dövr ərzində metro xidmətlərindən istifadə edən sənişinlərin sayı isə 2,6 dəfə artaraq 187,4 milyon nəfərə çatıb. 2022-ci ildə ortalama hər ay 15-20

milyon insan metrodan istifadə edib.

Ekspertlərin proqnozlarına əsasən, mövcud tarif dəyişikliyinə sonra əhalinin illik nəqliyyat xərci 200 milyon manat artacaq.

İctimai nəqliyyatda Türkiyə modeli...

Əlbəttə, bu qərardan sonra Tarif Şurasının hazırkı qiymətləri aşağı salacağı inandırıcı görünür. Hər halda nəqliyyat sektorunda indiyədək belə bir nümunəyə rast gəlməmişik, bundan sonra bunu gözləməyə dəyməz.

Amma ən azından ailə büdcəsində nəqliyyat xərclərinin payını aşağı salmaq üçün müəyyən addımlar atıla bilər. Konkret desək, qardaş Türkiyədə olduğu kimi, bizdə də bir sıra kateqoriyalar üzrə insanlar güzəştli və ödənişsiz şəkildə ictimai nəqliyyatdan istifadə edə bilərlər. Bunun üçün hökumətin daşıma şirkətləri ilə bağlı hər hansı bir dəstəkləyici lahiyə hazırlamasına da ehtiyac yoxdur.

Elə mövcud qiymət artımından sonra əhalidən toplanacaq əlavə 200 milyon manat vəsaitin bir hissəsini bu kateqoriyadan olan insanlar üçün ayırmaq olar.

"mavi kart" adlanan kartı əldə edərək, ay ərzində təklif olunan sayda, güzəştli tariflərlə ictimai nəqliyyatdan istifadə etmək mümkündür.

"Aktarma" adlanan kartlar isə ictimai nəqliyyatdan gündəlik istifadə edən şəxslər üçün olduqca əlverişli hesab olunur. Belə ki, bu kartla birinci səfərdən sonra iki saat müddətinə (hər minik arasında 30 dəqiqə olmaqla) növbəti hər gediş üçün daha az vəsait ödənilir və bəzi şəhərlərdə (Məsələn, İzmir-red.) müəyyən saydan sonra gedişlər ödənişsiz olur.

Türkiyənin digər bölgələri ilə müqayisədə ictimai nəqliyyatın ən baha olduğu İstanbul şəhərində vətəndaşlara təklif olunan tarifləri oxuculara təqdim edirik:

- "İstanbul kart" (Bir gediş üçün)
- Tam (Güzəştli kateqoriyaya aid olmayan şəxs) - 9,90 TL (89 qəpik);
- Tələbə - 4,83 TL (43 qəpik);
- Sosial (60 yaşdan yuxarı şəxslər və müəllimlər) - 7,09 TL (64 qəpik);
- "Mavi kart" (aylıq) (180 gediş, tələbələr üçün 200 gediş)
- Tam - 777 TL (70 manat);
- Tələbə - 140 TL (12 manat);
- Sosial - 483 TL (43 manat);

İCTİMAİ NƏQLİYYATDA GÜZƏŞT TƏTBİQ OLUNA BİLƏRMİ?

"Bu kartlardan alıb, limitsiz şəkildə ictimai nəqliyyatdan istifadə etmək olar"

Çünki bu əlavə ödəmələr onsuz da nəqliyyat xidmətlərinin keyfiyyətinə təsir etməyəcək. Amma bu üsulla şəhid ailələrinin, qazilərin, tələbələrin və yaşlı insanların nəqliyyat xərclərini müəyyən qədər azaltmaq, bu artımı onlara hiss etdirmək mümkündür.

Məlumat üçün qeyd edək ki, böyük nəqliyyat sistemində sahib olan Türkiyədə nəqliyyat vasitələrinin qiyməti şəhərlərdən və müəyyən edilmiş kateqoriyalara uyğun şəxslərdən asılı olaraq dəyişir. Hazırda Türkiyədə əlillər, qocalar, şəhid ailələri, veteranlar, Vətənə xidmətə görə fəxri təqaüd alan şəxslər və onların həyat yoldaşları, dövlət idmançısı adı almış şəxslər yaşadığı əyalət və rayonlarda ictimai nəqliyyatdan ödənişsiz şəkildə istifadə edə bilərlər. Bunun üçün dövlət tərəfindən onlara pulsuz gediş kartları təklif edilir.

Bundan əlavə, tələbələr, müəllimlər və yaşı 60-dan yuxarı şəxslər istənilən ictimai nəqliyyat vasitəsindən güzəştli şərtlərlə yararlanı bilər. Həmçinin böyük şəhərlərdə müəyyən məbləğ qarşılığında

da müşahidə edilən ciddi inflyasiya prosesləri 2023-cü ildə də davam edəcək. Mərkəzi Bank ilin əvvəlində inflyasiyanın 6,9 faiz həcmində olacağını proqnozlaşdırırdısa, fevraldakı bəyanatda bu göstərici 8 faizə qədər artıb. Bir sözlə, növbəti illərdə ictimai nəqliyyatda ucuzlaşmanın əksinə, bahalaşmaların olacağı itisina edilmir".

Ekspert xatırladı ki, Azərbaycanda 1990-cı illərdə ictimai nəqliyyatdan istifadəyə bağlı bir sıra güzəştlər mövcud idi: "Bu illərdə müəyyən kateqoriyadan olan şəxslər, məcburi köçkünlər ictimai nəqliyyatdan ödənişsiz şəkildə istifadə edə bilirdilər. Ancaq bu, heç bir effekt vermədi. Bu sistem uğursuzluğa düçar oldu, ictimai nəqliyyatda problemləri daha da dərinləşdirdi və dövlət büdcəsindəki vəsaitin qeyri-səmərəli istifadəsinə gətirib, çıxardı".

X. Kərimli inkişaf Etmiş Ölkələrdə (İEÖ) və qardaş Türkiyə Respublikasında istifadə olunan sistemin Azərbaycanda da tətbiq edilə biləcəyini bildirib: "İEÖ-lərdə və Türkiyədə illik və aylıq kartlar olur. Müəyyən məbləğ qarşılığında bu kartlardan alıb, limitsiz şəkildə ictimai nəqliyyatdan istifadə etmək olur. Həmçinin hə-

min ictimai nəqliyyatın daimi müştəriləri daha güzəştli şərtlərlə nəqliyyat xidmətinə istifadə edə bilərlər. Bu, bizdə tətbiq olunarsa, gündəlik ictimai nəqliyyatdan istifadə edən şəxslərin xərclərini bir qədər kompensasiya etmək olar. Həmçinin tələbələr də bu cür güzəştli kartlardan verilə bilər. Digər tərəfdən, bu həm də vətəndaşların öz xərclərini daha yaxşı proqnozlaşdırmaqlarına şərait yaradır. Ancaq bunun üçün ilk növbədə həm ictimai nəqliyyatın şeffəfləşdirilməsinə, həm də bu ödəniş mexanizmini idarə edən sistemlərin qurulmasına ehtiyac var".

"İctimai nəqliyyatda qiymət artımını onunla izah etdilər ki, "sənişindəşımaya şirkətlərinin şikayəti əsasında tariflərdə dəyişiklik edilib". Qeyd olundu ki, bu şirkətlərin xərcləri artıb. Təbii ki, nəqliyyat sektorunda sonuncu qiymət artımının üzərindən 5 il vaxt keçib və bu müddət ərzində çox şey dəyişib. Ancaq məsələ burasındadır ki, nəqliyyat operatorlarının xərcləri əsasında qiymət artırılarsa, onların xərclərinin, hesablaşmalarının şeffaflığı da ön planda olmalıdır", - deyərək ekspert bildirib.

İqtisadçının sözlərinə görə, hökumət nələrin bahalaşacağına ilin əvvəlindən qərar verməli və ehtiyac meyarı, yaşayış minimumu bu artımlar əsasında müəyyən edilməlidir: "Hökumət bildirdi ki, ictimai nəqliyyatda tarifləri artıracaq. Ehtiyac meyarı və yaşayış minimumu ötən ilin qiymətləri ilə hesablanmışdı. İndi birdən-birə bir aydan sonra qiymət artımı baş verir. Yaxşı olardı ki, qiymət artım xidmətlər əvvəlcədən müəyyən edilsin. Məsələn, əvvəlcədən nəqliyyatdakı artımları nəzərə alıb, ehtiyac meyarını 246 yox 255-260 manat aralığında müəyyən etmək olardı. Bu, daha ağılabatan üsuldur. Bu yolla sosial cəhətdən problemli əhalinin xərclərini əvvəlcədən kompensasiya etmək olardı".

Elvin Bəyməmmədli

"Quranın yandırılması Rusiyanın əlinə işlədi"

“Hadisələrin bundan sonra necə inkişaf edəcəyini proqnozlaşdırmaq çətindir. Vəziyyəti çətinləşəcək və NATO-nun genişlənməsi qeyri-müəyyən müddətə təxirə düşəcək”

ABRAHAM ŞMULEVİÇ
İsraili politoloq, Şərq Tərəfdaşlığı İnstitutunun (Yerusəlim) sədri

“Stokholmda Quranın yandırılması ilə bağlı yaranmış qalmaqaldan Rusiya böyük fayda götürəcək, çünki İsveç və Finlandiyanın NATO-ya qəbulu praktiki olaraq qeyri-müəyyən müddətə təxirə salınır”.

Bunu israili politoloq, Şərq Tərəfdaşlığı İnstitutu-

nun (Yerusəlim) sədri Abraham Şmuleviç deyib. Onun sözlərinə görə, İsveç və Finlandiya hökumətləri çoxillik reseptdən imtina ediblər.

“Onların xalqları, hökumətləri və parlamenti ölkənin NATO-ya daxil olmasına razıdırlar. Yəni bu ölkələr neytral-

lıqdan əl çəkiblər və NATO-ya üzvlük üçün müraciət ediblər. Bu, Rusiya Federasiyası üçün son dərəcə xoşagəlməz bir dönüşdür. NATO demək olarkı, onun sərhədlərinin düz yərinə gəlir. Bu, Peterburqun böyrüdür, Moskvadan da çox uzaq deyil”, - Şmuleviç deyib.

NATO konsensus prinsipi ilə fəaliyyət göstərir. Yeni bir ölkənin ona daxil olmasını təsdiqləmək üçün hamının razılığı lazımdır. Bu, bloka daxil olan bütün ölkələrə aiddir. Hazırda yalnız iki ölkə - Türkiyə və Macarıstan razılıq verməyiblər. Şmuleviçin fikrincə, Türkiyə Skandinaviya ölkələri üçün ən böyük maneədir. Çünki Türkiyənin İsveç və Finlan-

diya ilə həqiqətən ciddi ziddiyyətləri var.

“Söhbət bu ölkələrin Türkiyəyə qarşı tərribat və terror müharibəsi aparan PKK-ya dəstəyindən gedir. İsveç və Finlandiya illərdir kürd yaraqlara siyasi sığınacaq veriblər. Lakin Ərdəğan hökuməti, İsveç və Finlandiya rəsmiləri onilliklərdə əzində yığılmış bu problemin həllində maraqlı olduqlarını bildiriblər. Maneələrin əksəriyyəti demək olarkı, aradan qaldırılmışdır. Ancaq qəflətən bu hadisə baş verdi. Türkiyənin Stokholmdakı səfirliyi qarşısında Quran yandırıldı. Hadisələrin bundan sonra necə inkişaf edəcəyini proqnozlaşdırmaq çətindir. Aydın ki, vəziyyəti xeyli çətinləşəcək və NATO-nun genişlənməsi ən azı qeyri-müəyyən müddətə təxirə salacaq”, - A.Şmuleviç qeyd edib.

Murad Nəcəfov

İrəvandan Lavrova cavab: "Nə dəyişdi ki, indi belə deyirsən?"

“Belə bir ehtimalın reallaşacağına əmin deyiləm”

Lavrov bundan əvvəl Ermənistan-Azərbaycan sərhədində KTMT missiyasının yerləşdirilməsi təklifinin hələ də müzakirə mövzusu olduğunu söyləyib: “Əgər erməni müttəfiqlərimiz və dostlarımız hələ də bunda maraqlanırlarsa, o missiya cəmi bir-iki günə yerləşdirilə bilər”.

Mənsur Rəğbətoğlu

Bilmirəm nə dəyişib?”, - spiker vurğulayıb.

Bunu Ermənistan parlamentinin spikeri ALEN SIMONYAN Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrovun maraqlı olacağı təqdirdə KTMT-nin bu ölkədə müşahidə missiyası yerləşdirə biləcəyi ilə bağlı açıqlamasına münasibət bildirərkən deyib.

“Təşkilatda öz maraqları olan müxtəlif ölkələr var və onlardan birinin veto qoymayacağına əmin deyiləm. Bizə xəbər verilmədiyi üçün ətraflı məlumatım yoxdur. Siz özünüz də əfirdə gördünüz ki, KTMT-yə üzv olan dövlətlərdən birinin rəhbəri Azərbaycanla bağlı fikirlərini bildirib.

Ermənistandan şok qərar: Azərbaycanla sərhəddəki dəstəni geri çəkdi

Ermənistan Müdafiə Nazirliyi həddə Azərbaycana qarşı mövqe tutan “Səlibçilər” adlı hərbi birləşməyə

geri çəkilmək əmri verib.

Bu barədə Ermənistanın “Hraparak” qəzeti yazır.

Məlumatda deyilir ki, “Səlibçilər” dəstəsinin üzvləri mövqelərini boşaltmaq əmri aldıkları üçün Ermənistan Müdafiə Nazirliyinin qarşısında etiraz aksiyası keçirəcəklər.

“Könüllü”lərdən ibarət dəstə nizami hərbi qüvvə hesab edilmir. Azərbaycanla 44 günlük müharibədən sonra “öz təşəbbüsləri” ilə razılaşdırılmış şəkildə sərhəd bölgələrində sərhədin mühafizəsinə cəlb olunmuşdular.

“Səlibçilər”in komandiri Sərkis Poqosyandır.

“Avropa İttifaqının monitorinq missiyası İrəvanı ruhlandırır. Nəticədə sülh sazişinin bağlanması perspektivləri uzaqlaşdı”.

ALEKSEY NAUMOV
Politoloq, Rusiya Beynəlxalq Əlaqələr Şurasının eksperti

Aleksey Naumov: “Avropa İttifaqı Ermənistanı qızıqdırır”

“Rusiya Ermənistan-Azərbaycan nizamlanması məsələsində Avropa İttifaqının fəallaşmasından narazıdır. Əslində bu missiyanın faydaları sıfıra bərabərdir. Çünki Ermənistan ərazisində monitorinq missiyasının olması deyil, tərəflərin hansı iqtisadi və hərbi gücə malik olması vacibdir. Üstəlik, Aİ ölkələri hadisələrin baş verdiyi yerdən uzaq və problemin həllinə təsir etmək imkanından məhrumdurlar”.

Bu sözləri açıqlamasında Rusiya Beynəlxalq Əlaqələr Şurasının eksperti, politoloq Aleksey Naumov deyib. Onun sözlərinə görə, Rusiya İrəvanın mövqeyini nəzərə almaqdan imtina etmir. Ermənistan başa düşür ki, Rusiyanı itirməyəcək. Amma həmişəki kimi sabotaja, süründürməçiliyə üçtərəfli razılaşmanı pozmağa gedir.

- Bakı ilə İrəvan arasında sülh sazişinin bağlanması perspektivlərini necə qiymətləndirirsiniz?

- Məncə, onlar sülh sazişi bağlanması perspektivlərindən uzaqlaşdıqlar. Aİ-nin monitorinq missiyası Yerevanı ruhlandırmışdı. İlk növbədə də üçtərəfli razılaşmanın həyata keçirilməsi üçün lazımi tədbirləri görməyən, lazımi güzəştlərə getməyən Nikol Paşinyanı. Paşinyan indiki erməni siyasətçiləri arasında yəqin ki, ən adekvatdır, üçtərəfli sazişin həyata keçirilməsinin və Ermənistan üçün güzəştlərin qaçılmaz olduğunu başa düşür. Muxalifət bu baxımdan daha da pisdirdir.

Bununla belə, Aİ özünün xarici siyasət qabiliyyətini göstərmək, münafiqənin həllində rolunu bir daha vurğulamaq cəhdi ilə rəsmi Yerevanın tərribatlarını qızıqdırır. İnanmaq istərdim ki, bu missiyanın mənfi təsiri olmayacaq. Amma təəssüf ki, bu, İrəvanı növbəti tərribatlara ruhlandıraraq, sülh sazişinin imzalanması perspektivlərini uzaqlaşdıracaq.

- Erməni mətbuatının yazdığına görə, Ruben Vardanyan hələ də Nikol Paşinyanla işgüzar münasibətlər qura bilməyib. Səbəb nədir? İrəvan niyə Vardanyanla dost olmaq istəmir?

- Ermənistan Qarabağın müstəqilliyini tanımır, guya sülh sazişi bağlanması zəruriliyindən danışıq. Amma digər tərəfdən bu cəhdləri özü puç edir. Bu, qeyri-müəyyənlik, gecikmə və tərribat yaratmaq üçün düşünülmüş siyasətdir. Amma Azərbaycan rəhbərliyi bununla barışmaq, Ermənistan tərəfindən tərribat törətmək və əldə olunan razılaşmaların yerinə yetirilməsinə mane olmaq istəyən insanlara meydan vermək niyyətində deyil. Ekoloqların etirazları bunun bariz nümunəsidir.

Samir Vəliyev

Bu yazıda Qəbələnin fəxri, doğma Azərbaycana xidmət etməkdən yorulmayan gözəl memar Tofiq Şəkixanovun yubileyi barədə söhbət açıb, qeyd edirik ki, heç kim və heç nə unudulmur.

Tofiq Həmid oğlu Şəkixanov 1943-cü il mart ayının 18-də Qutqaşen (in-

Tofiq Şəkixanov

diki Qəbələ şəhərində) anadan olub.

sində Kənd Tikinti İdarəsində aparıcı və baş memar vəzifələrini yerinə yetirib.

1985-1992-ci illərdə Bakı şəhər İcraiyyə Komitəsinin Bərpaçı Baş İdarəsində əvvəl elmi layihə bürosunun rəisi, sonra baş memar vəzifəsində çalışıb.

1992-2002-ci illərdə İçərişəhər Dövlət Tarixi Memarlıq Qoruğu İdarəsində baş memar, baş mühəndis və rəis müavini vəzifələrində çalışıb, 1997-1999-cu illərdə bu idarənin rəisi vəzifəsini icra edib.

2002-ci ildə səhhəti ilə bağlı vəzifədən azad edilib, 2004-cü ildən dövlət qulluqçusu kimi təqaüdə çıxıb, istirahətdədir.

Tofiq Şəkixanov 1980-ci ildən Respublika Memarlar İttifaqının, 1999-cu ildən Azərbaycan Respublikası Əsilzadələr Məclisinin üzvüdür, Beynəlxalq Memarlıq Akademiyasının professoru, Şərq dilləri Beynəlxalq Memarlıq Akademiyasının müxbir üzvüdür. Tofiq Həmid oğlu Şəkixanov "Tərəqqi" medalı ilə təltif olunub, qızıl qələm mükafatına layiq görülüb. 2018-ci ildən etibarən Prezident tə-

zadə, Tofiq Allahverdiyev, Firidun Hacıyev, Qərib Qəribov, Xanlar Kərimov, Namiq və Vaqif Əhmədovlar, Vaqif Gəraybəyli, Azər Qərib, Fərman Əzizli, Sadiq Sadiqov, Kamran Kərimov, Əjdər Şəfizadə, Elman Əfəndiyev, Faiq İbrahimov, Elman Məmmədov, sinif yoldaşları Mahmud Kərimov, Feyruz Bədirov, Cənəli Hüseynov, Bəhrəm Osmanov, İlyas Şahverdiyev, tələbə dostları, həmkarları Zülfüqar Məmmədov, Cəfər Qiyasi, Nizami Nağıyev, Rafiq Behbudov, Fərhad Pırasın, Rüstəm Məmmədov, Ömər Ömərov, Vaqif Hüseynov, Namiq Babayev, Fəzal Bayramov və Eldar Quliyev, yaxın qohumlar adından bacısı Zümrüd xanım, bacısı uşaqları Müxtəsər, Bəsti, Hökümə, Şahin və Rəhim İsayevlər, Şəfəq İsmayıl və Sevil Əhmədovlar, Mehriban, Esmira və Nəzakət Soltanovlar, qardaşı uşaqları Mətanət, İlqar, Vüqar Şəkixanovlar, dayısı uşaqları Namiq, Rəna və Elşad Gəraybəyovlar, əmisi uşaqları Sevdə, Mehriban, Ruslan Kərimovlar, bibisi qızları Kişvər xanım, Zivər xanım, o cümlədən övladları Samirə, Ulduz, Seymur, kürəkəni Həbil, gəlinləri

Azərbaycandan Türkiyəyə göndərilən yardımların həcmi açıqlanıb

Azərbaycandan Türkiyəyə göndərilən yardımların həcmi açıqlanıb.

Fevralın 6-dan indiyədək Azərbaycandan qardaş ölkəyə 7 təyyarə və 1 avtomobil karvanı göndərilib.

Belə ki, zəlzələ baş verdikdən dərhal sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyop Ərdoğanı başsağlığı verib və bu ağır məqamda Azərbaycanın Türkiyəyə hər cür yardım göstərməyə hazır olduğunu bildirib. Dövlət başçısının tapşırığına əsasən baş vermiş faciənin nəticələrinin aradan qaldırılması ilə əlaqədar Azərbaycandan Türkiyəyə genişmiqyaslı yardıma başlanıb.

1-ci təyyarə fevralın 6-da saat 13.25 yola düşüb və Fövqəladə Hallar Nazirliyinin 168 nəfərlik şəxsi heyətini fəlakət zonasına çatdırıb.

2-ci təyyarə fevralın 6-da 17.25-də yola düşüb, FHN-in 233 nəfərlik şəxsi heyətini və xilasetmə avadanlıqlarını aparıb.

3-cü təyyarə fevralın 6-da saat 20.50-də yola düşüb, FHN-in 21 nəfərlik şəxsi heyətini və xilasetmə avadanlıqlarını Türkiyəyə çatdırıb.

4-cü təyyarə fevralın 7-də saat 09.40-da yola düşüb, 41 nəfərlik tibbi heyəti və mobil səhra hospitalına aid 4 konteyneri aparıb.

5-ci təyyarə fevralın 7-də saat 14.00-da yola düşüb, səhra hospitalı üçün 3 konteyner və FHN-in şəxsi heyətinin təminatı üçün yük aparıb.

6-cı təyyarə fevralın 8-də saat 01.00-da yola düşüb, FHN-in 4 nəfər şəxsi heyəti və şəxsi heyətin təminatı üçün ərzaqlar və humanitar yardım aparıb.

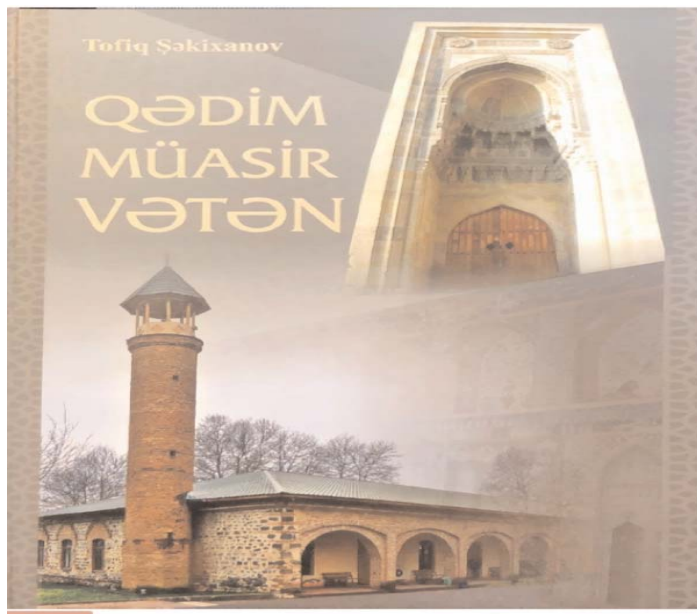
7-ci təyyarə fevralın 8-də saat 09.46-da yola düşüb, FHN-in 229 nəfərlik şəxsi heyətini, xilasetmə avadanlıqlarını və FHN-in şəxsi heyəti üçün təminat vasitələrini aparıb.

Fevralın 8-də saat 01.00-da yola düşən 14 yek avtomobilindən ibarət karvan 29 nəfərlik şəxsi heyəti, 4 səhra mətbəxinə, humanitar yardımını və FHN-in şəxsi heyətinin təminatını Türkiyəyə çatdıracaqdır.

Ümumilikdə, faciə baş verdiyi dövrdən bu günə kimi FHN-in 725 nəfərlik şəxsi heyəti Türkiyəyə göndərilib. Onlardan 34 nəfəri həkim və 7 nəfəri texniki işçi olmaqla tibbi heyətə aiddir.

Yardım xilasetmə işlərində iştirak edən şəxsi heyət və tibbi personaldan başqa, xilasetmə işlərində istifadə olunan ləvazimatlar, generatorlar, nasos stansiyaları, avtomobillər, həmçinin, modul səhra hospitalları, tibbi avadanlıq, dərman preparatları, təxirəsalınmaz yardım vasitələri, çadırlar, yataq dəstləri və s., habelə zərər çəkmiş əhali üçün humanitar yardımını əhatə edir.

Tofiq Həmid oğlu Şəkixanov - 80

1950-1960-cı illərdə o, Nizami adına orta məktəbi bitirib. 1961-1967-ci illərdə Azərbaycan Politexnik İnstitutunun inşaat fakültəsinin memarlıq şöbəsində təhsil alaraq, memar ixtisasına yiyələnib. 30 ildən artıq bərpaçı-memar kimi respublikamızın ərazisindəki tarix və mədəniyyət abidələrinin öyrənilməsi, pasportlaşdırılması, bərpa layihələrinin hazırlanması və onların naturada həyata keçirilməsi istiqamətində çalışıb.

1968-1973-cü illərdə Tofiq Şəkixanov Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin Tarix və Mədəniyyət abidələri üzrə Elmi-layihə bürosunun baş memarı, 1973-1977-ci illərdə həmin nazirliyin muzeylər, incəsənət mədəniyyət abidələrinin bərpası və mühafizəsi Baş İdarəsinin baş memarı vəzifəsində çalışıb.

1977-1981-ci illərdə Azərdövlətlayihə baş layihə institutunda aparıcı memar, 1981-1985-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Tikinti və Arxitektura Komitə-

qəüdüçüsüdür.

O hazırda fərdi yaradıcılıqla və ictimai işlərlə məşğuldur. Memarlığa dair iki kitabın müəllifidir. 2019-cu ilin iyun ayında IV Bakı Beynəlxalq Bakı Memarlıq müsabiqəsində "abidələrinin öyrənilməsi, qorunması və bərpasının əsas prinsipləri" adlı kitabına görə I dərəcəli diploma layiq görülüb.

Çoxillik səmərəli yaradıcılıq fəaliyyətinə və Azərbaycan Memarlar İttifaqının ictimai işlərində fəal iştirakına görə, dəfələrlə bu ittifaqın və bir dəfə Mədəniyyət Nazirliyinin fəxri fərmanları ilə təltif edilib.

09 dekabr 2022-ci il tarixində keçirilmiş Respublika Memarlar İttifaqının XX yubiley qurultayında yeni təsis edilmiş Ağsaqqallar Şurasının sədri seçilib.

Hörmətli yubileyi Qəbələnin ağsaqqalları, tanınmış hökumət və dövlət nümayəndələri, elm və incəsənət xadimləri, iş adamları Kamil Məmmədov, Səməd Səmədov, Rais Rəsul-

Ülviyyə və Lələ, nəvələri Mətin, Sevil, Aydan, Fəridə, Rəşad, Tofiq, Cavid, Fəxri və adlarını çəkə bilmədiyimiz çoxsaylı qohumları, dostları və həmkarları ürekdən təbrik edir.

P.S. Tofiq Həmid oğlu Şəkixanovun yubiley təbrikinə "Paralel" qəzetinin kollektivi də qoşulur.

Fərman Əzizli

Rusiyadan Ermənistana Qarabağ cavabı: "Ehtiyac yoxdur"

Rusiya sülhməramlı kontingenti Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zonasında sabitliyin qorunmasının yeganə təminatçısı olaraq qalır. Ona BMT mandatı verməyə ehtiyac yoxdur.

Bunu RİA Novosti-yə müsahibəsində Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin beynəlxalq təşkilatlar departamentinin direktoru Petr İliçev deyib. İliçev bunu onunla izah edib ki, Rusiya, Ermənistan və Azərbaycan liderlərinin 9 noyabr 2020-ci il tarixli bəyanatında Rusiya sülhməramlılarının fəaliyyət üsulları artıq müəyyən edilib. "Bu məsələdə mübahisənin iştirakçıları arasında konsensus var", - İliçev qeyd edib. Ekspert bu faktı açar adlandırıb. Onun sözlərinə görə, Rusiya sülhməramlılarının fəaliyyəti həm Ermənistan, həm də Azərbaycan tərəfindən dəstəklənir. "Ərazinin yekun statusunun qeyri-müəyyənliyi kontekstində bu, əsas əhəmiyyət kəsb edir", - diplomat əminliklə əlavə edib.

Erməni mediası bu mövzudan bəhs edərkən xətrilədi ki, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan əvvəllər Qarabağdakı Rusiya sülhməramlılarının mandatının müddəti bitdikdən sonra regiona beynəlxalq sülhməramlı kontingentin göndərilməsi zərurətini irəli sürüb və rəsmi Moskvaya Rusiya sülhməramlılarına bu mandatın verilməsi məsələsinə də baxmağa təşəbbüs göstərməyə çağırıb. Bundan sonra Rusiya prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov beynəlxalq sülhməramlıların cəlb edilməsi üçün münaqişənin bütün tərəflərinin razılığının vacibliyini qeyd edib.

Moskvadan Vardanyanla bağlı şok təlimat: Xankəndiyə qayıtdıqdan sonra...

"Bu günlərdə Rusiyanın paytaxtı Moskvada olan separatçıların "dövlət naziri" Ruben Vardanyan "post"undan uzaqlaşdırıla bilər".

Bu barədə Ermənistanda nəşr olunan "Hraparak" qəzeti məlumat yayıb.

Nəşr separatçıların başçısı Araik Arutyunyanın Moskva səfərinə də diqqət çəkib:

"Etibarlı məlumata görə, təxminən 10 gün əvvəl Araik Arutyunyan Rusiyanın Qarabağla bağlı mövqeyini və siyasətini aydınlaşdırmaq üçün Rusiyaya gedib. Bir neçə gün əvvəl isə qayıdıb. Görünür, onu müəyyən məsələləri müzakirə etmək və yaranmış vəziyyətin həllini (Vardanyan tərəfindən) tapmaq üçün davət ediblər".

Qəzet Laçın yolu məsələsinin separatçı rejim daxilində gərginlik yaratdığını, Vardanyanın "istefa"sı məsələsinə gündəmə gətirdiyini yazıb. Eyni zamanda, məlumatda Ruben Vardanyanın bölgədən uzaqlaşdırılmasının Azərbaycanın da tələbinin olduğuna diqqət çəkilib.

"Hraparak" Moskva səfərinin Vardanyan üçün yolun sonu olacağını iddia edib: "Mənbəmiz deyir ki, Araik Arutyunyanın Moskvada kifayət qədər yüksək səviyyəli görüşləri olub. Bu görüşlərdən sonra Kremldə ona daha çox güvənməyə başlayıblar və açıq şəkildə ona deyiblər ki, "Əgər Vardanyan müdaxilə etsə, onu "işdən" çıxarın, onu biz "təyin" etməmişik".

Arutyunyanın tərəfdarları onun Moskvadan kifayət qədər yüksək əhval-ruhiyyədə qayıtdığını deyirlər. İndi Vardanyan Moskvada özünə qarşı münasibətə aydınlıq gətirir. Ola bilsin ki, qayıdıandan sonra aranı sakitləşdirmək üçün könüllü "istefa" versin".

Qarabağ müharibəsi veteranı, cəbrayılı ziyalı Vaqif Əlisoynun müsahibəsini təqdim edirik:

- Anadan olduğunuz, yaşadığınız Cəbrayıl rayonu uzun zaman düşmən işğal altında qaldı. Bu illər ərzində vətənpərvər bir Azərbaycanlı kimi hansı hisslər keçirirdiniz?

- Bildiyiniz kimi, Cəbrayıl 23 avqust 1993-cü ildə işğal olundu. Mən 1988-ci ildən 1993-cü ilə qədər Cəbrayılın müdafiəsinin təşkilində, formalaşmasında

mənim yaşadığım müəllimləridir. Cavanlarımız, əsgərlərimiz, zabitlərimiz şir kimi döyüşürdülər. Həmin vaxt da Aqil Abbas mənə zəng edib dedi ki, haradasan? O bildirdi ki, mən cəbhə bölgəsindəyəm, o şəraitdə hər şeyi demək olmurdu. Amma israr etdi, and verdi. Göz yaşları içində dedim ki, Aqil Abbas gözün aydın, Cəbrayıl işğaldan azad olundu. Amma hamıya da məlumat vermək olmurdu, ona görə də öz səhifəmdə qısa bir cümlə yazdım ki, Cə-

tərətdiyi vəhşilikləri görmüşəm, mənim gözümdən yaş gəlməmişdi. Amma illər sonra o torpağa qədəm qoyanda göz yaşlarımı saxlaya bilmədim.

- Cəbrayılılar arasında tanınmış şəxs, el ağsaqqalısınız. Sizin fikrinizcə, Cəbrayıl əhalisinin öz ata-baba torpaqlarına qayıtmaq, yenidən orada məskunlaşmaq istəyi nə qədərdir?

- İçi mən qarışıq Cəbrayıl camaatı iməkləyə-iməkləyə, sürünə-sürünə o torpaqlara qayıtmaq arzusundayıq. Mən

"Arutyunyan da, Balasayana da deyirdim"

Qələmi silahla əvəz edən savaş qəhrəmanı

yaxında iştirak etmişəm. Qarabağ qazisiyəm. Bu illər ərzində bir gün də olsun torpaqlarımızın düşmən əlində qalacağına inanmırdım. İnanırdım ki, gün gələcək o torpaqlar mütləq işğaldan azad olunacaq. Uzun müddət Cəbrayıl rayonu ərazisində əsirlərin, girovların dəyişdirilməsi prosesinə rəhbərlik etmişəm. "Əsir və girovların dəyişdirilməsi üzrə dövlət komitəsi"nin Cəbrayıl rayon şöbəsinə sədrlik etmişəm. Dəfələrlə ermənilərə ... Arayik Arutyunyan, Vitali

Balasanyana demişəm ki, gün gələcək etdiyiniz bütün hərəkətlərə, tərətdiyiniz cinayətlərə görə cavab verəcəksiz. General Polad Həşimovun şəhidlik zirvəsinə yüksəlməsi ilə cəmiyyətdə möhtəşəm bir diriliş yaşandı. O günlərdə mənə sual ünvanlandı ki, hər şey var, sonu nə olacaq? Dedim ki, nə vaxt olacağını deqiq bilmirəm, amma çox yaxın zamanda cəbhədən möhtəşəm xəbər alacağım.

- Bəs, Cəbrayılın işğaldan azad edilməsi xəbərini necə aldınız, necə qarşıladınız?

- 27 sentyabrda erməni təxribatını qarşısını alan Müzəffər Ordumuz Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında qəti sözünü dedi. İlk azad olunan şəhər də Cəbrayıl şəhəri oldu. 4 oktyabr, şəhərin azad edildiyi gün döyüş gedə-gedə orada idim. Mənim orada evim durur, ümumiyyətlə orada bir neçə bina salamat qalıb. Onlardan biri də vaxtilə

brayıl camaatı gözünüz aydın, bayrağımız "Qartal" yüksəkliyində dalğalanır. Çox möhtəşəm

dəfələrlə televiziya çıxışlarında da, mötəbər tədbirlərdə də xahiş etmişəm ki, bərpa və məskunlaşdırma işləri tez yerinə yetirilsin. Mən təəssüf edirəm ki, biz hələ də Qarabağ torpaqlarında olan vandalizmini dünyaya tam çatdırma bilməmişik. Erməni vandalizmi çəkib görüntülərini üstümüzdə gələn Fransada Rusiyada erməni diasporunun və onların təsirində olanlarıngözünə soxmaq lazımdır. Makronun şəhərini, el-obasını bu günə qoysalar nə edərdiniz?! Azərbaycanda müxtəlif xalqların nümayəndə-

ləri yaşayır. Bunun talışına da, gürcüsünə də, tatına da, kürdüne də qurban olum. Bu insanlar 1988-ci ildə bizimlə çiyin-çiyinə vuruşublar. Ermənilər isə bir əsrdə üç dəfə qanımıza susayıb. Mən hər dəfə deyirəm, kim Azərbaycanın qanunlarına tabe olacaqsız, kim Azərbaycan bayrağının altına keçəcəksə, yazılı surətdə bildirəcəksə ki, Azərbaycan ərazisi bütövlüyyə qarşı çıxmıyacaq, həmin insanlar Azərbaycan vətəndaşı kimi qalib yaşasınlar. Cəbrayılı görməyən gənclik yetişib. Mənim bir ayağım gordadı. Məni aparıb orda dəfn etsinlər. Ölülərimiz, dünyadan köçmüşlərimizi orada dəfn etməliyik. Qarabağda nə qədər tez məskunlaşsaq, bir o qədər bizim xeyrimizədir. Camaat bu barədə qərar verilməsini həsrətlə gözləyir. Mənim yaşadığım, Cəbrayılın ziyalıları, üzde olan adamları daim camaat arasında təbliğat aparır.

- Cəbrayıl rayonu işğaldan azad edildikdən sonra oraya etdiyiniz səfərlə bağlı təəssüratlarınızı bölüşməyinizi xahiş edirik.

- İllər ərzində tədbirlərdə Qarabağdan demişəm, yazmışam. Bir gün də olsun qələbəyə olan inamım ölməmişdi. Allaha şükür edirəm ki, bu yaşım da mənə Cəbrayılı işğaldan azad edilməsini görməyi qismət etdi. Mən Cəbrayıl torpağına ayaq basanda müqəddəs şəhid qanları ilə alınmış bu torpağa diz çöküb, alnımı torpağa sürtdüm, torpaqdan halallıq almaq istədim. Mən ölüm də görmüşəm, həbs də görmüşəm. 20 Yanvar hadisələri zamanı sovet KQB-si tərəfindən həbs olunmuşam. Girovların dəyişdirilməsini həyata keçirmişəm, erməni işğalçılarının

Yumurta yemək ürəyə faydalıdır

Yeni tədqiqata əsasən, qida rasionuna müəyyən sayda yumurtanın əlavə edilməsi ürək-damar xəstəliklərinin qarşısının alınmasına kömək edir.

Ürəyi və qan damarlarını zədələyən hər bir vəziyyət, o cümlədən ürəyin işemik xəstəliyi, infarkt və insult ürək-damar xəstəliklərinə aiddir. Bu xəstəliklər qanda xolesterinin yüksək miqdarda olması zamanı baş verir, damarların daralması, düynələr, ateroskleroz ilə müşayiət olunur. Ürəyin sağlam olması üçün xolesterinin səviyyəsinə, onun miqdarının artmamasına nəzarət etmək lazımdır.

Nəticələri "Nutrients" jurnalında dərc olunan tədqiqat yumurtadan istifadənin bu baxımdan çox faydalı ola biləcəyini göstərib. Alimlər Yunanıstandan olan 3042 nəfərin 10 illik dövr ərzində göstəricilərini təhlil ediblər. Tədqiqatçılar belə qənaətə gəliblər ki, həftədə 1-3 yumurta yemək ürəyi xəstəliklərə qarşı daha dayanıqlıdır.

"Tədqiqat göstərib ki, bu sayda yumurta yeyənlərdə ürək-damar xəstəliklərinin yaranma ehtimalı 60 faiz aşağı olub", - deyərək "Nutrients" yazır.

Tədqiqatın müəllifləri qeyd ediblər ki, yumurta tərkibindəki doymuş yağ turşuları və xolesterinə görə faydalı olub-olmaması barədə hələ də mübahisə yaranan ərzaqdır. Ümumilikdə sağlam qida rejiminə riayət olunduğu zaman yumurta çox faydalıdır.

Alimlər hesab edirlər ki, yağlı qidadan sui-istifadə etməyən, çəki ilə problemi olmayanlar arzuladıqları halda həftə ərzində 7 ədəd yumurta yeyə bilərlər.

Duzdan hələ bəşəriyyətin ilk çağlarında yeməklərin dadını və duzluluğunu artırmaq üçün istifadə olunub. Duzun emalı ilə bağlı ilkin fəaliyyətlər isə 8 min il əvvələ təsadüf edir.

Natrium xlorid kimi tanınan duz 40 faiz natrium və 60 faiz xlorid ionlarından ibarətdir. Qışda duz əlavə edilərək ət və digər mövsümi qidaların uzun müddət saxlanması duzu çox əhəmiyyətli bir konservant kimi dəyərləndirməyə imkan verir. Ümumiyyətlə, duz qidalar üçün konservantdır. Yüksək duz konsentrasiyası qidaların xarab olmasına səbəb ola biləcək bakteriyaların qarşısını

duzun miqdarı ilə sıx bağlıdır.

Tədqiqatlar göstərib ki, qidaların tərkibində olan duz zülal, yağ və su kimi digər komponentlərlə qarşılıqlı əlaqədə olur. Eyni zamanda qidanın teksturasına və emal zamanı baş verən proseslərə, həmçinin qidanın keyfiyyətinə (yağ tərkibi, nəmlik, pH dəyəri) təsir göstərir. Çörək və un məmulatlarının hazırlanması zamanı əlavə olunan duzun miqdarı isə əhəmiyyət kəsb edir. Kifayət qədər əlavə edilməmiş duz çox böyük və zəif tekstura malik kütlənin emələ gəlməsinə səbəb ola bilər. Duzun miofibrilyar zülalları həlletmə qabiliyyəti emulsiyalaşdırılmış

duzu kimi qəbul edilən natrium xloriddir. Natrium insan orqanizmində maye və elektrolit balansının, qan təzyiqinin tənzimlənməsində, sinir impulslarının keçiriciliyinin təmin edilməsində mühüm rol oynayır. Amma həddindən artıq natrium istehlakı insan orqanizmində hipertoniya, insult kimi ürək-damar xəstəlikləri ilə yanaşı, mədə xərçəngi, böyrək xəstəlikləri, sümüklərdə mineral çatışmazlığı, obezlik və bu kimi bir sıra təhlükəli xəstəliklərə səbəb olur. Həmçinin bağırsağın mikroflorasının pozulmasına gətirib çıxarır. Təsədüfi deyil ki, ÜST ürək-damar xəstəliklərinin azaldılması

Optimal pəhriz bağırsağın xərçənginin inkişafını dayandıra bilər

Tədqiqatlar göstərib ki, sadəcə, həyat tərzini və pəhrizi dəyişməklə bağırsağın xərçəngi hallarının təqribən 54 faizinin qarşısını almaq mümkündür.

Pəhrizin bitki əsaslı və sellülozla zəngin olması mühümdür. Qırmızı və emal edilmiş ət rasionunda məhdudlaşdırılmalıdır. Tədqiqatlar göstərib ki, sellüloz, D vitamini, fol turşusu, kalsium, omeqa-3 yağ turşuları və oksidant kimi qida komponentləri müdafiə rolunu oynayır.

Bu komponentlər bəzi üsullarla xərçəngin inkişafının müəyyən miqdarda qarşısını alır. Bu qida maddələri xərçəngin inkişaf riskinin məlum amili olan iltihabın səviyyəsini aşağı salmağa kömək edir. Bundan başqa, bu maddələr sizin immunitetinizi qaldırmaq və bağırsağın xərçənginin potensial səəfləri olan piylənmə, ikinci tip diabet də daxil olmaqla sağlamlıqla bağlı bir sıra problemlərin yaranma riskini azaldır.

Duzun düzgün istehlakının insan sağlamlığına təsiri

almağa kömək edir.

Bu barədə Qida Təhlükəsizliyi İnstitutunun Elmi Araşdırmalar Mərkəzi departamentinin Elmi-tədqiqat və risklərin qiymətləndirilməsi şöbəsinin baş mütəxəssisi Aysel Məmmədovanın hazırladığı elmi məqalədə bəhs olunur.

XIX əsrin axırlarında soyuducuların ixtira olunması duzdan konservant kimi istifadəni azaldıb və bu, istehlakın səviyyəsini nisbətən aşağı salıb. Lakin hazırda insanlar tərəfindən yüksək miqdarda duz ehtiva edən işlənmiş qidalardan istifadə olunması duz qəbulunu yenidən artırır. Hazırda bir çox inkişaf etmiş ölkələrdə gündəlik duz qəbulunun 75 faizdən çoxu işlənmiş qidaların payına düşür.

Duz ehtiva edən qidalara çörək, taxıl və un məmulatları, işlənmiş ət məhsulları (kolbasa, sosis, vetçina), duzlu qəlyanaltılar (çipslər, krekerlər və s.), pendir, hazır sorbalar və başqaları daxildir. Tərkibində az duz olan təbii qidalar, məsələn, ət, tərəvəzlər, meyvələr və s. emal edildikdə isə onlardan hazırlanan qidalarda duzun konsentrasiyası kifayət qədər artır. Qida sənayesində işlənmiş qidalarda duzun səviyyəsinin azaldılması isə heç də asan deyil. Çünki məhsulun keyfiyyət xüsusiyyətləri və istehlakçı tərəfindən qəbul edilməsi məhsulun tərkibindəki

ət məhsullarının (kolbasa, sosis və s.) istehsalında mühüm rol oynayır. Pendir istehsalının son mərhələsində əlavə edilən duz isə həmin məhsulda natriumun əsas mənbəyidir.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) tərəfindən böyük qüvvəyə gətirilən gündə 5 qramdan az duz istehlak etməsi tövsiyə olunur. 2-15 yaş arasında olan uşaqlarda həmin miqdarın daha da aşağı salınması məsləhət görülür. İstehlak edilən bütün duzların isə yodlaşdırılması məqsəduşğundur. Belə ki, yod uşaqlarda və gənclərdə beynin inkişafı, zehnin gücləndirilməsi üçün çox önəmlidir. Qeyd edək ki, Universal Duzun Yodlaşdırılması (USİ) dünyada yod çatışmazlığının qarşısının alınması üçün əhəmiyyətli səhiyyə strategiyasıdır.

Qida rasionumuzdakı natrium mənbəyi daha çox süfrə

məqsədilə 2025-ci ilə qədər duzdan istifadənin 30 faizədək azaldılması təklifini irəli sürüb.

Tədqiqatlara əsasən, ölkələr arasında yemək verdişlərindəki fərqlər həmin regionda olan istehlakçıların gündəlik duz qəbuluna təsir göstərir. Məhz bu səbəbdən hazırda ÜST-nin təşəbbüsü ilə dünya ölkələri qida rasionunda duzdan istifadənin azaldılması ilə bağlı müxtəlif strategiyalar və tədbirlər üzərində işləyir. Bu çərçivədə ev şəraitində

istifadə olunan duzun miqdarını tədricən azaltmaq, hazırlanan yeməklərə duz əlavə etməkdən çəkinmək, duzun əvəzinə ətirli ot, limon suyu, şərab, sirkə kimi ədviyyatlardan yararlanmaq, yemək masasında içərisində duz olan qab saxlamamaq, duzlu qəlyanaltıları istehlak etməmək, az natrium ehtiva edən qidaların istehlakını tədricən rasiondan çıxarmaq məsləhət görülür. Eyni zamanda duzdan istifadəni azaltmaq məqsədilə qida və iaşə işçiləri üçün təlim proqramlarının hazırlanması və onların həmin təlimlərə cəlb olunması, iaşə müəssisələrində masalardan içərisində duz olan qabların və duz ehtiva edən ədviyyatların, məsələn, soyanın yığıldırılması, eləcə də əhali arasında maarifləndirmə işlərinin aparılması məqsəduşğundur.

Təsisçi:

Tapdıq Abbas

Baş redaktor:

Akif Nəsrili

Birinci müavin:

Şahnaz Salehqızı

İnformasiya şöbəsinin müdiri:

Röyal Əsədli

Bölgə müxbirləri:

Vaqif Cəmiləoğlu

Sadiq Sadiqlı

İqbal Məmmədov

Əlizadə Nəhmədağaoğlu

İlkin Əsədzadə

Qəzet 16 fevral 2023-ci ildən çıxır.

Ünvan: AZ 1073, Azərbaycan, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, 6-cı mərtəbə

"Azərbaycan" nəşriyyatı

Tel: 510 15 07, Fax: 510 15 06

E-mail: paralel_qazeta@mail.ru

Qəzet "Son Dakika" MMC-nin

mətbəəsində çap olunub.

Əlyazmalara rəy verilmir və geri

qaytarılmır.

Qeydiyyat №257

Sifariş: 2185 Tiraj: 1550